T015 BD VI 202-Q1-P1 Phạm Thiên Thỉnh Pháp-Kinh Hiền Ngu

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 202

KINH HIEÀN NGU Haùn dòch: Ñôøi Nguyeân Nguïy, xöù Kinh chaâu, quaän Cao xöông, Sa-moân Tueä Giaùc vaø caùc vò khaùc cuøng dòch.

QUYEÅN 1

Phaåm 1: PHAÏM THIEÂN THÆNH PHAÙP Toâi nghe nhö theá naøy: Moät thôøi Ñöùc Phaät ôû nöôùc Xaù-veä, taïi ñaïo traøng Thieän thaéng. Khi môùi thaønh Phaät, Ngaøi töï nghó: "Taát caû chuùng sinh do löôùi meâ môø, loøng daï ñaûo ñieân, theo loái taø ñaïo, raát khoù giaùo hoùa, Ta coù ôû ñôøi cuõng voâ ích, chi baèng neân sôùm vaøo coõi Nieát-baøn Voâ dö." Khi ñoù vua coõi Phaïm thieân bieát Ñöùc Phaät suy nghó nhö vaäy, lieàn töø treân trôøi bay xuoáng, tôùi tröôùc laøm leã, roài quyø goái chaép tay cung kính thöa vôùi Ngaøi: –Kính baïch Ñöùc Theá Toân, xin Ngaøi chuyeån vaän baùnh xe Chaùnh phaùp, chôù vaøo Nieát-baøn. Ñöùc Phaät daïy: –Naøy Phaïm thieân, vì taát caû chuùng sinh bò traàn caáu che môø say meâ, tham ñaém duïc laïc nôi theá tuïc, khoâng coù trí tueä, vì theá Ta coù ôû ñôøi cuõng chæ luoáng coâng! Neân Ta muoán vaøo Nieát-baøn tòch dieät. Phaïm thieân laïi thöa: –Kính baïch Ñöùc Theá Toân, ngaøy nay bieån phaùp ñaõ ñaày, côø phaùp ñaõ döïng, mong Ngaøi khai ñaïo, thôøi gian ñaõ thích hôïp. Hôn nöõa nhöõng chuùng sinh coù theå ñoä ñöôïc, con xem soá ñoù cuõng khaù ñoâng nhieàu. Vaäy vì sao Ngaøi vaøo Nieát-baøn ñeå cho soá chuùng sinh non nôùt vónh vieãn maát ñi boùng maùt che phuû vaø baûo hoä. –Baïch Theá Toân, con nhôù caùch ñaây voâ soá kieáp, cuõng vì chuùng sinh neân Ngaøi töøng goùp nhaët phöông thuoác chaùnh phaùp, cho ñeán moät baøi keä, ñeán noãi queân maïng soáng, boû caû vôï con yeâu daáu, ñeå tìm caàu ñaïo. Vaäy vì sao maø Ngaøi khoâng nhôù nghó ñeán chuùng sinh maø boû vaøo Nieát-baøn. Con laïi nhôù kieáp quaù khöù caùch ñaây ñaõ khaù laâu xa coù moät vò vua teân laø Tu-laâu-baø ôû chaâu Dieâm-phuø-ñeà, cai trò taùm möôi boán ngaøn nöôùc nhoû, saùu muoân nuùi soâng, taùm möôi öùc laøng xoùm, coù hai vaïn phu nhaân vaø moät vaïn quan ñaïi thaàn. Ñoái vôùi thôøi aáy, phuùc ñöùc vaø theá löïc cuûa vua Tu-laâu-baø khoâng ai bì kòp, nhaân daân thuoû ñoù nhôø ñöùc vua, ñöôïc an laïc thaùi bình, möa hoøa gioù thuaän, vui söôùng voâ cuøng. Moät hoâm vua töï nghó raèng: "Ñoái vôùi vaät chaát ta giuùp daân ñaày ñuû, nhöng veà tinh thaàn ñaïo giaùo giaûi thoaùt cho con ngöôøi thì chöa coù. Ñaây laø caùi loãi cuûa ta, thaät khoå laøm sao! Nay ta phaûi tìm caàu chaùnh phaùp kieân coá chaân thaät ñeå cho taát caû ñaït ñöôïc giaûi thoaùt."

Baáy giôø vua cho ban leänh khaép trong coõi Dieâm-phuø: "Neáu ai bieát ñaïo giaûi thoaùt cuûa Ñöùc Phaät, noùi cho ta hay, muoán gì ta seõ cung caáp cho ñaày ñuû, khoâng laøm traùi yù." Tuyeân leänh ñaõ laâu, nhöng khoâng thaáy ai ñeán noùi, nhaø vua luoân luoân mong moûi vaø taâm yù luùc naøo cuõng khoâng ñöôïc vui. Sau ñoù vua Tyø-sa-moân thaáy vaäy beøn ñeán thöû vua, lieàn bieán hình laøm moät con

quyû Daï-xoa, maët xanh leø, maét ñoû nhö huyeát, raêng moïc chìa ra ngoaøi, toùc döïng ngöôïc, moàm phun löûa ñeán tröôùc cöûa cung, noùi: –Ai muoán nghe phaùp toâi seõ giaûng cho. Nhaø vua nghe noùi, loøng vui möøng khoân taû, töï mình ra ñoùn tieáp môøi vaøo ñích thaân laøm leã, sai söûa soaïn toøa ngoài cao troïng, môøi Phaùp sö thaêng toøa, cho goïi moïi ngöôøi ñeán, cung kính nhieãu quanh, mong ñöôïc nghe phaùp. Phaùp sö noùi: –Hoïc phaùp raát khoù, oâng muoán ñöôïc nghe khoâng phaûi deã. Nhaø vua thöa: –Kính thöa Phaùp sö, vieäc nghe phaùp phaûi ñuùng leã theá naøo, xin cho chuùng toâi ñöôïc roõ khoâng daùm traùi yù. Phaùp sö noùi: –Neáu nhaø vua ñem vôï yeâu con quyù cho ta aên, thì ta seõ noùi cho nghe. Luùc aáy vua lieàn ñem vôï con yeâu quyù coáng naïp cho quyû Daï-xoa. Phaùp sö nhaän roài, ngoài treân toøa cao, giöõa ñaùm hoäi ñoâng ngöôøi nghieãm nhieân ngoài aên, nhaùy maét ñaõ aên heát. Khi ñoù quaàn thaàn, daân chuùng thaáy nhaø vua haønh ñoäng nhö vaäy taát caû ñeàu khoùc loùc, aùo naõo, vaät vaõ, khuyeân nhaø vua neân ra leänh huûy boû vieäc laøm naøy. Nhöng nhaø vua do moät loøng caàu phaùp neân taâm khoâng lay chuyeån. AÊn xong, Daï-xoa noùi moät baøi keä: Taát caû haønh voâ thöôøng Coù sinh taát phaûi khoå! Naêm aám khoâng, voâ töôùng Ngaõ, ngaõ sôû ñeàu khoâng. Nhaø vua nghe xong vui veû khoân xieát, sai ngöôøi cheùp laáy, ñeå ban phaùp cho moïi ngöôøi trong nöôùc, baét ai cuõng phaûi tuïng ñoïc. Baáy giôø vua Tyø-sa-moân lieàn hieän laïi nguyeân hình, ca ngôïi: –Thaät cao thöôïng! Thaät ñaëc thuø! Noùi xong, boãng nhieân laïi thaáy phu nhaân vaø thaùi töû haõy coøn toaøn veïn. –Baïch Theá Toân, vua Tu-laâu-baø thuôû ñoù chính laø Ngaøi. Xöa kia Ngaøi ñaõ hy sinh vì phaùp nhö vaäy, sao nay Ngaøi nôõ boû chuùng sinh ñeå vaøo Nieát-baøn maø khoâng giaùo hoùa, cöùu ñoä? Laïi nöõa, baïch Theá Toân, vaøo thôøi quaù khöù xa xöa a-taêng-kyø kieáp veà tröôùc ôû chaâu Dieâm-phuø-ñeà naøy, coù moät vò vua teân laø Kieàn-xaø-ni-baø-leâ, thoáng trò nhieàu nöôùc, taùm vaïn boán ngaøn daân laøng, hai muoân phu nhaân vaø theå nöõ, moät vaïn quan ñaïi thaàn. Nhaø vua nhaân töø, yeâu thöông taát caû, nhaân daân sung söôùng, luùa gaïo dö thöøa. Caûm phuïc aân ñöùc coi vua nhö cha laønh. Nhaø vua töï nghó nhö vaày: “Ta ñöôïc ñaïi vò cao sang, toân troïng quyù giaù! Nhaân daân trong nöôùc ñöôïc an vui sung söôùng! Tuy theá nhöng chöa ñuû, ta muoán tìm caàu chaùnh phaùp cao sieâu, nhieäm maàu ñeå ñem laïi lôïi laïc cho thaàn daân.” Nghó theá roài, vua sai caùc quan vieát baûng caùo thò vaø truyeàn leänh cho khaép trong nöôùc bieát: “Neáu ai coù Dieäu phaùp noùi cho ta nghe, yù muoán gì ta seõ cung caáp cho ñaày ñuû.” Luùc ñoù, coù vò Baø-la-moân teân laø Lao-ñoä-sai, ñi tôùi cung moân noùi:

–Toâi coù Dieäu phaùp, caùc oâng vaøo baùo cho vua bieát. Nhaø vua nghe noùi, yù raát vui möøng, töï ra ngheânh tieáp leã baùi vaø cho söûa soaïn moät toøa cao ñeïp, môøi Phaùp sö leân toøa ngoài yeân tónh. Vua vaø hai beân taû höõu chaép tay thöa: –Mong ngaøi ruû loøng thöông xoùt ñeán chuùng toâi maø môû baøy chaùnh phaùp nhieäm maàu ñeå cho chuùng toâi ñöôïc thaáu hieåu. Lao-ñoä-sai ñaùp: –Ta coù ñöôïc trí tueä cuõng phaûi maát bao coâng khoù nhoïc, tìm maõi ôû phöông xa, daøy coâng hoïc taäp, khoâng phaûi laø moät vieäc deã daøng quaù nhö vaäy. Nhaø vua thöa: –Kính thöa Ñaïi sö, yù Ñaïi sö nhö theá naøo, xin daïy baûo cho chuùng toâi ñöôïc roõ?

Lao-ñoâï-sai noùi: –Nhaø vua muoán ñöôïc nghe phaùp, thì phaûi khoeùt treân mình ra moät ngaøn loã, ñoå daàu cho baác vaøo, ñoát löûa cuùng döôøng ta, ta seõ thuyeát cho nghe. Nghe vaäy, nhaø vua vui veû nhaän lôøi vaø khaát laïi baûy ngaøy, ñeå thoâng baùo cho daân chuùng bieát. Lôøi thoâng baùo nhö sau: “Taát caû quoác daân neân bieát, vua Kieàn-xaø-ni-baø-leâ sau baûy ngaøy nöõa vì söï caàu ñaïo, seõ khoeùt treân mình moät ngaøn loã, ñoát ñeøn cuùng döôøng Phaùp sö, ai muoán nghe vaø xem söï hy sinh cuùng döôøng cuûa nhaø vua thì ñeán.” Baáy giôø caùc vò vua nöôùc nhoû vaø nhaân daân caùc nöôùc, hay tin ai cuõng buoàn raàu, cuøng nhau ñeán yeát kieán vaø taâu: –Kính thöa ñaïi vöông, taát caû muoân daân ñeàu nöông nhôø vaøo phuùc ñöùc cuûa ñaïi vöông neân ñöôïc an laïc thaùi bình, nhö keû muø ñöôïc nhôø caây gaäy, con daïi troâng ngoùng meï hieàn. Neáu ñaïi vöông khoeùt mình ñoát leân, taát nhieân tuyeät maïng, thì muoân daân troâng caäy vaøo ai? Xin Ngaøi khoâng neân vì moät ngöôøi maø nôõ boû chuùng sinh trong thieân haï. Sau ñoù hai vaïn baø phu nhaân vaø naêm traêm thaùi töû, moät vaïn quan ñaïi thaàn, taát caû ñeàu can vua vieäc ñoù. Nhaø vua lieàn lôùn tieáng noùi: –Caùc oâng khoâng neân caûn trôû toâi caàu ñaïo Voâ thöôïng, toâi hy sinh thaân naøy laø ñeå caàu laøm Phaät, sau naøy toâi thaønh Phaät, toâi seõ ñoä cho caùc oâng tröôùc. Hoï thaáy nhaø vua khaúng khaùi nhö vaäy, ai naáy ñeàu tha thieát keâu van, nhöng vua cuõng quyeát ñònh khoâng thay ñoåi yù kieán. Heát haïn baûy ngaøy, nhaø vua tôùi tröôùc Phaùp sö laøm leã vaø thöa: –Kính thöa Ñaïi sö, toâi xin doác loøng thaønh kính, theo lôøi chæ giaùo cuûa Ñaïi sö baét ñaàu khoeùt mình ñoát ñeøn cuùng döôøng, xin Ñaïi sö hoan hyû! Noùi xong nhaø vua sai khoeùt loã ñoå daàu treân thaân mình, nhöng khoâng ai daùm laøm. Sau ñoù coù ngöôøi Chieân-ñaø-la ñeán khoeùt hoä cho vua. Anh naøy khoeùt xong, vaát dao xuoáng ñaát chaïy maát. Khi ñoå daàu boû baác xong, moïi ngöôøi coi thaáy ai cuõng ruøng mình run sôï. Nhaø vua thöa: –Kính xin Ñaïi sö thuyeát phaùp tröôùc, sau seõ ñoát löûa, sôï maïng toâi tuyeät thì khoâng ñöôïc nghe phaùp. Lao-ñoä-sai ñoïc baøi keä: Thöôøng ñeán ñoaïn taän Cao thì phaûi rôi Hôïp roài coù tan Sinh thì coù töû. Ñoïc xong, vua sai ñoát löûa, trong khi löûa chaùy vua vaãn hoan hyû khoâng heà hoái tieác.

Ngaøi töï phaùt theä raèng: –Toâi nay caàu nghe ñaïo giaûi thoaùt, nguyeän ñem coâng ñöùc naøy höôùng veà Phaät quaû, sau khi ñöôïc thaønh, toâi seõ laáy trí tueä quang minh, phaù ngu si haéc aùm cho taát caû chuùng sinh. Noùi döùt lôøi thì trôøi ñaát töï nhieân chuyeån ñoäng tôùi coõi trôøi Tònh cö. Khi ñoù caùc vò coõi trôøi ngoù xuoáng xem, thaáy moät vò Boà-taùt ñoát mình laøm ñeøn cuùng döôøng Phaùp sö ñeå nghe phaùp khoâng tieác thaân maïng. Hoï bay xuoáng ñöùng kín caû hö khoâng. Vì quaù caûm ñoäng neân nhieàu vò tuoân nöôùc maét nhö côn möa lôùn, ñoàng thôøi hoï laïi tung hoa xuoáng ñeå cuùng döôøng. Vua Ñeá Thích ñeán taän nôi, tôùi tröôùc khen vaø hoûi: –Nhaø vua ñau khoå nhö vaäy, coù hoái haän gì khoâng? Nhaø vua ñaùp: –Thöa khoâng! Ñeá Thích noùi: –Toâi thaáy nhaø vua run raåy khoâng yeân nhö vaäy maø töï noùi khoâng hoái, laáy gì chöùng côù bieát roõ ñöôïc? Ñeá Thích noùi döùt lôøi, thì ngaøi töï theä: –Neáu taâm toâi thuûy chung nhö moät, khoâng hoái haän gì, thì xin nhöõng veát treân mình toâi, laïi ñöôïc bình phuïc nhö cuõ. Vì loøng chaân

thöïc caàu ñaïo phaùp tha thieát, caûm ñoäng möôøi phöông, neân nhöõng loã treân mình töï nhieân laïi ñöôïc bình phuïc nhö cuõ, thaân theå laïi toát ñeïp hôn xöa. Baïch Theá Toân, vò vua khoeùt mình ñeå ñoát ñeøn caàu ñaïo thuôû ñoù, chính laø Ngaøi ñaáy. Ngaøi ñaõ cöïc khoå caàu phaùp nhö vaäy vì chuùng sinh, duyeân tôùi nay ñaõ ñaày ñuû, taïi sao khoâng thuyeát phaùp, laïi sôùm vaøo Nieát-baøn, ñeå chuùng sinh maát ñi aùnh saùng chaùnh phaùp vó ñaïi? Baïch Theá Toân, laïi nöõa, vaøo kieáp quaù khöù, ôû chaâu Dieâm-phuø-ñeà naøy coù moät vò vua, teân laø Tyø-laêng-kieät-leâ, thoáng trò ñöôïc nhieàu nöôùc, taùm vaïn boán ngaøn daân laøng, hai vaïn phu nhaân vaø theå nöõ, naêm traêm thaùi töû, moät vaïn quan ñaïi thaàn. Nhaø vua coù nhaân ñöùc, coi daân nhö con ñeû, laïi muoán nghe chaùnh phaùp, neân sai quan ñaïi thaàn tuyeân leänh cho toaøn quoác bieát nhö sau: “Thoâng baùo cho toaøn quoác bieát: Hoaøng thöôïng muoán ñöôïc nghe Phaät phaùp, ai bieát ñeán noùi cho ngaøi nghe, ngaøi seõ troïng thöôûng tuøy yù muoán.” Sau ñoù coù moät ngöôøi doøng Baø-la-moân, teân laø Lao-ñoä-sai tôùi cung moân noùi: –Toâi laø ngöôøi ñaõ töøng nghieân cöùu vaø tu taäp giaùo lyù cuûa Phaät, xin oâng haõy vaøo taâu Hoaøng thöôïng cho. Theo lôøi yeâu caàu cuûa Lao-ñoä-sai, quan giöõ cöûa vaøo taâu vua. Nhaø vua ñöôïc tin raát vui veû, töï thaân ra ngheânh tieáp ñaûnh leã tròng troïng chaøo hoûi, roài môøi vaøo trong chaùnh ñieän, thieát ñaõi troïng haäu, roài sai baøy moät toøa cao ñeïp, thænh Phaùp sö thaêng toøa. Nhaø vua vaø baù quaùn, nghieâm chænh thaân taâm, tôùi tröôùc Phaùp sö cuùi ñaàu leã laïy, roài quyø xuoáng thöa: –Kính thöa Ñaïi sö phaùt taâm Töø bi, thuyeát phaùp cho chuùng toâi ñöôïc thöøa aân coâng ñöùc? Lao-ñoä-sai ñaùp: –Söï hieåu bieát cuûa ta ñaây, laø do ta chòu khoå ñaõ laâu naêm, ñi tìm hoïc ôû boán phöông xa môùi ñöôïc. Nhaø vua coi söï hoïc moät caùch deã daøng quaù! Nhaø vua moät loøng kính caån thöa raèng: –Taát caû nhöõng gì caàn thieát mong Ñaïi sö cöù noùi, toâi khoâng laãn tieác moät ñieàu gì.

Ñaïi sö traû lôøi: –Nhaø vua coù theå ñoùng leân mình moät ngaøn caùi ñinh saét, ñöôïc nhö vaäy ta seõ thuyeát phaùp cho nghe. Nhaø vua thöa: –Vaâng! Xin tuaân lôøi daïy baûo cuûa Ñaïi sö. Xin ngaøi cho lui laïi baûy ngaøy roài seõ thöïc hieän vieäc ñoù. Baáy giôø nhaø vua sai ngöôøi leân taùm muoân coã xe voi, ñi khaép moïi nôi trong coõi Dieâm- phuø-ñeà loan baùo cho moïi ngöôøi bieát: “Vua Tyø-laêng-kieät-leâ vì muoán ñöôïc ñaïo giaûi thoaùt cho chính mình vaø toaøn theå, neân ñoùng moät ngaøn caây ñinh treân thaân theå mình, cuùng döôøng Phaùp sö. Quoác daân ai muoán bieát söï thöïc haønh cuûa vua, sau baûy ngaøy nöõa xin môøi ñeán.” Daân chuùng ñöôïc tin nhaø vua ñoùng ñinh treân mình ñeå caàu nghe giaûng ñaïo, hoï noâ nöùc keùo nhau ñeán kinh thaønh raát ñoâng. Sau ñoù moät ñaïi bieåu cuûa daân chuùng leân taâu vua: –Kính taâu Hoaøng thöôïng, luõ chuùng toâi thay maët cho toaøn theå quoác daân, ñeán ñaây kính möøng Thaùnh thöôïng, thoï laïc thieân thu, höôûng phuùc laâu daøi. Chuùng toâi töï bieát nhôø aân ñöùc cuûa Hoaøng thöôïng neân ñöôïc thaùi bình an laïc, cuùi xin thöông ñeán toaøn theå quoác daân, mieãn boû söï ñoùng ñinh treân mình. Sau ñoù, tieáp ñeán phu nhaân, theå nöõ, thaùi töû, quan ñaïi thaàn cuõng ñoàng thanh taâu vua xin mieãn boû vieäc ñoù. Nhaø vua ñaùp: –Toâi nhaän thaáy ñaõ bao kieáp tôùi nay, bò soáng thaùc trong voøng sinh töû luaân

hoài, thaân maïng ñaõ maát ñi bieát bao laàn; nhöõng thaân maïng aáy cuõng chæ ñeo nhöõng taám loøng tham duïc, giaän töùc, ngu si, nhìn laïi soá xöông thòt trong nhöõng kieáp sinh töû aáy, coù theå chaát cao hôn nuùi Tu-di, ñaàu rôi maùu chaûy ra nhieàu hôn naêm nöôùc soâng lôùn; nöôùc maét khoùc ngöôøi thaân nhieàu hôn nöôùc boán bieån; nhöõng thaân maïng soáng cheát ñoù, chaúng qua cuõng chæ uoång maø thoâi, chöa töøng bao giôø vì ñaïo phaùp maø hieán thaân. Toâi ñoùng ñinh cuùng Phaùp sö ñeå caàu thaønh Phaät, sau khi thaønh Phaät, toâi seõ laáy trí saùng suoát ñeå tröø dieät beänh keát söû cuûa caùc ngöôøi vaø ñöa daét caùc ngöôøi leân ñöôøng giaùc ngoä giaûi thoaùt thaønh Phaät, laøm sao maø ngaên chaän ñaïo taâm cuûa toâi ñöôïc. Theo lôøi nhaø vua tuyeân boá, moïi ngöôøi ai naáy ñeàu im laëng, khoâng daùm noùi naêng gì nöõa. Tôùi giôø phuùt naøy nhaø vua ñeán tröôùc Phaùp sö thöa: –Kính xin Ñaïi sö ra aân, thuyeát phaùp tröôùc khi ñoùng ñinh, neáu ñoùng tröôùc, thì sôï raèng toâi seõ cheát khoâng ñöôïc nghe. Ñaïi sö ñoïc baøi keä: Taát caû ñeàu voâ thöôøng Coù sinh ñeàu coù khoå. Caùc phaùp khoâng, voâ chuû Chaúng coù ngaõ sôû höõu. Sau khi Ñaïi sö thuyeát keä xong, vua lieàn cho ngöôøi ñoùng moät ngaøn caây ñinh vaøo thaân theå mình. Taát caû caùc vò vua nöôùc nhoû vaø quaàn thaàn, daân chuùng trong ñaïi hoäi ñeàu gieo mình xuoáng ñaát nhö nuùi baêng lôùn, vaät vaõ khoùc loùc, khoâng coøn hay bieát gì. Baáy giôø trôøi ñaát saùu laàn chaán ñoäng, chö Thieân caùc coõi Duïc vaø Saéc thaáy ñieàu kyø laï bay xuoáng, thaáy moät vò Boà-taùt ñang khoán khoå vì mong caàu chaùnh phaùp maø laøm thöông haïi ñeán baûn thaân, ai naáy ñeàu caûm ñoäng, ñoâi leä chöùa chan, moät loøng toân kính, tung hoa xuoáng cuùng döôøng. Vua trôøi Ñeá Thích xuoáng taän nôi hoûi:

–Nhaø vua tinh taán duõng maõnh, caàu ñaïo khoâng tieác maïng soáng nhö vaäy, yù mong muoán ñieàu gì? Laøm Ñeá Thích ö, laøm Chuyeån luaân vöông ö, laøm Ma vöông, Phaïm vöông ö? Vua ñaùp: –Thöa ngaøi, toâi queân mình ñeå caàu ñaïo giaûi thoaùt cuûa Phaät, ñeå caàu laøm Phaät vaø teá ñoä cho chuùng sinh cuõng ñöôïc giaûi thoaùt, chöù toâi khoâng caàu phuùc baùo ôû ba coõi sinh töû nhö Ñeá Thích, Chuyeån luaân vöông, Ma vöông hay Phaïm vöông. Ñeá Thích hoûi: –Toâi coi nhaø vua ñau ñôùn nhö theá, thì taâm coù hoái haän gì khoâng? Vua ñaùp: –Khoâng! Ñeá Thích hoûi: –Ngaøi noùi khoâng hoái haän thì laáy gì chöùng toû? Nhaø vua lieàn laäp theä nhö sau: –Vôùi taâm chí thaønh caàu ñaïo Boà-ñeà, neáu taâm khoâng hoái haän, thì thaân theå toâi nay laïi ñöôïc bình phuïc nhö cuõ. Phaùt theä döùt lôøi, thaân theå vua quaû nhieân laïi ñöôïc bình phuïc nhö cuõ. Khi ñoù taát caû trôøi, ngöôøi vaø quan quaân, daân chuùng, ai naáy ñeàu vui möøng khoâng taû xieát! –Baïch Theá Toân, nay bieån phaùp ñaõ traøn ñaày, coâng ñöùc ñaõ ñaày ñuû, sao Ngaøi laïi muoán boû chuùng sinh, mau vaøo Nieát-baøn khoâng thuyeát phaùp hoùa ñoä chuùng sinh ñöôïc. Baïch Theá Toân, vaøo quaù khöù xa xöa caùch nay voâ löôïng a-taêng-kyø kieáp cuõng ôû chaâu Dieâm-phuø-ñeà naøy, coù moät vò vua teân laø Phaïm thieân, sinh ñöôïc moät thaùi töû teân laø Ñaøm- ma-kieàm, yeâu thích chaùnh phaùp, sai ngöôøi ñi khaép boán phöông tìm caàu, nhöng khoâng ñöôïc thoûa maõn. Do tìm caàu chaùnh phaùp khoâng ñöôïc, thaùi töû sinh ra saàu öu, aùo naõo. Baáy giôø vua Ñeá Thích bieát thaùi töû loøng thaønh nhö vaäy, lieàn hoùa thaân laøm ngöôøi doøng

Baø-la-moân, ñi ñeán tröôùc cöûa cung noùi: –Toâi laø ngöôøi hieåu bieát Phaät phaùp, neáu ai muoán nghe, toâi seõ giaûng giaûi cho. Thaùi töû nghe nhö vaäy, lieàn ra cung ñoùn röôùc, ñaûnh leã, môøi vaøo ñaïi ñieän, cho söûa soaïn choã ngoài, cung thænh an toïa, chaép tay thöa: –Cuùi mong Ñaïi sö ruû loøng thöông xoùt, thuyeát phaùp cho chuùng toâi. Vò Baø-la-moân noùi: –Hoïc ñaïo raát khoù, ta ñaõ bieát bao coâng trình tìm thaày tu hoïc, môùi ñöôïc hieåu bieát. Ngöôi chöa chuùt khoù nhoïc, nay muoán ñöôïc nghe ngay, thöïc laø coi söï hoïc ñaïo deã daøng quaù. Thaùi töû thöa raèng: –Kính thöa Ñaïi sö, töø thaân toâi cho ñeán vôï con toâi, vaøng baïc chaâu baùu, Ñaïi sö daïy baûo theá naøo, chuùng toâi xin tuaân meänh khoâng daùm traùi yù. Ñaïi sö ñaùp: –Muoán nghe phaùp, thaùi töû haõy ñaøo moät hoá lôùn, saâu chöøng möôøi tröôïng, ôû döôùi ñoát than cho thaät ñoû hoàng, roài thaùi töû nhaûy vaøo hoá löûa aáy cuùng döôøng ta, thì ta seõ thuyeát phaùp. Thaùi töû noùi: –Vaâng, xin tuaân lôøi chæ daïy cuûa Ñaïi sö. Sau khi thaùi töû sai ngöôøi ñaøo hoá thì nhaø vua bieát tin. Töø vua cho ñeán taát caû moïi ngöôøi trong hoaøng cung, ai ai cuõng lo phieàn vaø khuyeân can, nhöng thaùi töû queân mình vì

söï caàu ñaïo giaûi thoaùt, neân khoâng nghe theo nhöõng lôøi khuyeân can aáy. Nhaø vua vaø caùc quan ñeàu thöa vôùi Ñaïi sö raèng: –Kính mong Ñaïi sö thöông ñeán chuùng toâi, ñeå mieãn boû vieäc thaùi töû nhaûy xuoáng hoá löûa, ngoaøi ra Ñaïi sö muoán duøng gì chuùng toâi xin daâng. Ñaïi sö ñaùp: –Vieäc ñoù tuøy yù thaùi töû, ta khoâng boù buoäc. Ñuùng theá thì ta thuyeát phaùp, baèng khoâng thì thoâi. Nhaø vua thaáy taâm ñòa cuûa Ñaïi sö quaù khaúng khaùi, neân ngaøi cuõng vaùi chaøo roài trôû ra veà, khoâng noùi naêng gì nöõa. Trôû veà nhaø vua sai ngöôøi ñi baèng taùm vaïn xe voi baùo cho quoác daân trong coõi Dieâm-phuø-ñeà bieát raèng: “Sau baûy ngaøy nöõa thaùi töû Ñaøm-ma-kieàm vì nghe ñaïo neân xaû thaân, nhaûy xuoáng hoá löûa, ai muoán thaáy vieäc ñoù, thì laïi sôùm nôi ñaây.” Caùc tieåu vöông vaø nhaân daân ñöôïc tin thaùi töû nhaûy xuoáng hoá löûa, hoï noâ nöùc keùo nhau ñi ñeán kinh thaønh ñoâng nhö hoäi. Sau ñoù moät soá ñaïi bieåu cuûa nhaân daân tôùi thöa vôùi thaùi töû: –Kính thöa thaùi töû, chuùng toâi laø thaàn daân gaëp ñöôïc thaùi töû nhö gaëp ñöôïc cha meï, nay ngaøi nhaûy xuoáng hoá löûa, khieán thieân haï bò maát cha, suoát ñôøi khoâng coøn nôi nöông töïa. Vaäy kính mong ngaøi mieãn boû vieäc ñoù, ñeå cho quoác gia ñöôïc an laïc. Thaùi töû noùi vôùi moïi ngöôøi: –Chuùng ta soáng thaùc töø ñôøi voâ thuûy cho tôùi nay thaät voâ soá, cheát coõi naøy sinh coõi kia, con ngöôøi vì loøng tham duïc, neân gieát haïi laãn nhau. Treân coõi trôøi, khi heát tuoåi thoï thì lo veà maát höôûng thuï duïc laïc; nôi ñòa nguïc löûa ñoát suoát ngaøy ñeâm, naøo nöôùc soâi, buùa cheùm, dao ñaâm, nuùi dao, röøng kieám, hình phaït voâ cuøng thaûm khoác, trong moät ngaøy cheát ñi soáng laïi bieát bao laàn, thaân taâm thoáng khoå khoâng theå giaûi baøy cho xieát. Caùi khoå traêm thöù teân ñoäc xieân duøi vaøo mình loaøi ngaï quyû. Caùi khoå keùo caøy chôû naëng cuûa loaøi suùc sinh, sau laïi daâng thaân cho con ngöôøi aên thòt, nhöõng noãi khoå nhö theá, khoù noùi heát trong nhöõng kieáp ñaõ chòu ñoïa ñaøy. Xeùt laïi nhöõng thaân maïng aáy chæ uoång maø thoâi, coù laøm ñöôïc moät vieäc gì veà vaán ñeà giaûi thoaùt cho chính mình vaø chuùng sinh trong phaùp giôùi, ai ñaõ bieát ñem thaân aáy cheát veà vieäc nghe ñaïo

bao giôø. Ta ñem daâng thaân naøy, cuùng döôøng ñeå nghe ñaïo giaûi thoaùt, sau thaønh Phaät, ta seõ ñem laïi cho caùc oâng naêm phaàn phaùp thaân, côù chi phaûi ngaên caûn coâng vieäc ta ñaõ quyeát ñònh laøm. Moïi ngöôøi nghe thaùi töû noùi xong, ai naáy ñeàu im laëng khoâng daùm traû lôøi. Ñöùng beân mieäng hoá löûa, thaùi töû thöa vò Baø-la-moân: –Kính thöa Ñaïi sö, xin thuyeát phaùp cho toâi nghe tröôùc khi nhaûy xuoáng hoá, keûo khoâng ñöôïc nghe chaùnh phaùp. Vò Baø-la-moân beøn ñoïc baøi keä: Thöôøng laøm theo taâm Töø Tröø boû töôûng, giaän haïi Ñaïi bi thöông chuùng sinh Quaën loøng rôi nöôùc maét! Tu taäp taâm ñaïi Hyû Vôùi mình cuøng ñaéc phaùp Cöùu giuùp baèng ñaïo lyù AÁy laø haïnh Boà-taùt. Khi thaùi töû saép gieo ñaàu xuoáng hoá löûa, vua Ñeá Thích vaø Phaïm vöông chaïy laïi caàm tay hoûi:

–Chuùng sinh trong coõi Dieâm-phuø-ñeà khoâng ai laø khoâng nöông nhôø hoàng aân cuûa thaùi töû, nay thaùi töû quyeát ñònh gieo mình xuoáng haàm löûa thì thieân haï gioáng nhö con maát cha, vì sao moät mình ngaøi ra ñi maø boû caû thieân haï. Thaùi töû taï Thieân vöông vaø thaàn daân: –Quyù ngaøi khoâng neân caûn trôû ñaïo taâm cao caû cuûa toâi laøm gì. Taát caû trôøi, ngöôøi ñeàu im laëng. Noùi xong thaùi töû nhaûy xuoáng hoá löûa. Trôøi ñaát töï nhieân chuyeån bieán laøm caûm ñoäng caû Thieân cung. Khi ñoù moïi ngöôøi ñeàu sa nöôùc maét, leä traøn nhö möa. Ngay khi aáy hoá löûa töï nhieân bieán thaønh moät ao sen, hoï nhìn vaøo thaáy thaùi töû ngoài treân ñaøi sen. Luùc ñoù hoa treân trôøi bay xuoáng nhö möa ngaäp ngang goái. Nhaø vua thuôû ñoù nay laø thaân phuï Ngaøi, Tònh Phaïn vöông; vò hoaøng haäu thuôû ñoù nay laø thaân maãu Ngaøi, Ma-da; vò thaùi töû nhaûy xuoáng hoá löûa nay chính laø Ngaøi. Vì cöùu ñoä chuùng sinh neân Ngaøi thuôû xöa ñaõ caàu phaùp nhö theá, nay ñaõ thaønh coâng, Töø bi thuyeát phaùp, thaám nhuaàn cho muoân loaøi ñang khao khaùt. Sao Ngaøi nôõ boû taát caû maø vaøo Nieát- baøn, khoâng chòu thuyeát phaùp? Kính baïch Theá Toân, laïi nöõa, vaøo thôøi quaù khöù xa xöa, caùch nay voâ löôïng kieáp, coù moät nöôùc teân laø Ba-la-naïi, nöôùc aáy coù naêm traêm vò Tieân tu trong nuùi, oâng Uaát-ñaø-la laøm thaày caùc vò Tieân naøy. Tuy tu theo Tieân ñaïo, nhöng oâng haèng mong ñöôïc gaëp chaùnh phaùp cuûa Nhö Lai. OÂng ñaõ töøng ñi khaép boán phöông trôøi vaø thoâng baùo cho thieân haï bieát raèng: “Ai bieát chaùnh phaùp noùi cho toâi nghe, neáu muoán duøng gì toâi xin daâng bieáu.” Khi ñoù coù moät vò Baø-la-moân tôùi choã oâng noùi raèng: –Toâi hieåu bieát giaùo phaùp cuûa Nhö Lai, ai muoán nghe, toâi seõ giaûng thuyeát. Vò thaày Tieân nhaân chaép tay noùi: –Cuùi xin thöông xoùt noùi phaùp cho toâi. Vò Baø-la-moân noùi: –Hoïc phaùp raát khoù, caàn khoå laâu naêm môùi ñaït ñöôïc. Nay vì sao oâng laïi muoán nghe ngay, khoâng theå ñöôïc. Neáu oâng chí thaønh muoán ñöôïc nghe phaùp thì phaûi theo söï daïy baûo cuûa toâi. Ñaïi Tieân thöa: –Lôøi giaùo huaán cuûa Ñaïi sö, toâi khoâng daùm traùi. Vò aáy lieàn noùi: –Neáu ngaøi coù theå loät da cuûa ngaøi laøm giaáy; cheû xöông cuûa ngaøi duøng laøm buùt; laáy maùu cuûa ngaøi ñeå laøm möïc, vieát laáy giaùo phaùp cuûa Nhö Lai, thì toâi seõ thuyeát phaùp cho ngaøi nghe. Uaát-ña-la nghe lôøi aáy xong, voâ cuøng vui möøng, toân kính lôøi Phaät daïy neân laäp töùc sai ngöôøi laáy dao loät da, cheû xöông, laáy maùu. Laøm xong oâng ngöûa maët thöa

raèng: –Nay ñaõ ñuùng thôøi noùi phaùp, cuùi xin Ñaïi sö mau noùi. Vò Baø-la-moân ñoïc baøi keä: Thöôøng phaûi nhieáp thaân haønh Vaø khoâng saùt, troäm, daâm Khoâng hai löôõi, noùi aùc Noùi doái, noùi ñôm ñaët, Taâm khoâng tham moïi duïc Khoâng saân giaän, ñoäc töôûng Xa lìa moïi taø kieán AÁy laø haïnh Boà-taùt.

Vò Baø-la-moân noùi xong, vò Tieân töï tay vieát laïi vaø sai ngöôøi sao cheùp baøi keä naøy truyeàn baù khaép nhaân gian ñeå daïy baûo cho moïi ngöôøi bieát loái tu haønh. Baïch Theá Toân, thuôû xöa Ngaøi ñaõ vì chuùng sinh caàu hoïc ñaïo moät caùch khoå cöïc ñeán nhö vaäy maø taâm khoâng heà hoái haän, nay taïi sao laïi boû taát caû ñeå vaøo Nieát-baøn maø khoâng thuyeát phaùp? Baïch Theá Toân, laïi nöõa, vaøo thôøi quaù khöù xa xöa, caùch nay voâ löôïng kieáp, cuõng chaâu Dieâm-phuø-ñeà naøy, coù moät vò vua teân laø Thi-tyø, ôû thaønh Ñeà-baø-baït-ñeà, daân nöôùc luùc ñoù giaøu thònh voâ cuøng. Nhaø vua thoáng trò taùm vaïn boán ngaøn nöôùc nhoû, saùu muoân nuùi soâng, taùm ngaøn öùc daân aáp. Nhaø vua coù hai muoân phu nhaân vaø theå nöõ, naêm traêm thaùi töû, moät vaïn quan ñaïi thaàn, vua coù haïnh töø bi, thöông daân nhö con ruoät. Luùc aáy vua Ñeá Thích gaëp luùc naêm ñöùc lìa thaân, saép tôùi ngaøy taän soá, khí saéc luùc naøo cuõng aâu saàu, vò trôøi Tyø-thuû-yeát-ma thaáy theá, beøn hoûi: –Taâu Thieân vöông, ngaøi lo laéng vieäc gì maø khí saéc aâu saàu nhö vaäy? Ñeá Thích ñaùp: –Khanh khoâng bieát hay sao? Hoa treân ñaàu ta ñaõ heùo, töû chöôùng ñaõ xuaát hieän, maïng soáng chaúng coøn ñöôïc laø bao, hieän nay ôû theá gian khoâng coù giaùo phaùp cuûa Nhö Lai cuõng khoâng coøn caùc vò Boà-taùt, ta khoâng bieát quy höôùng veà ñaâu neân ta buoàn! Tyø-thuû-yeát-ma thöa: –Taâu Thieân vöông, hieän nay ôû theá gian thuoäc chaâu Dieâm-phuø coù moät vò vua tu theo haïnh Boà-taùt, teân laø Thi-tyø, taâm yù raát beàn vöõng vaø tinh taán, sau naøy quyeát ñònh thaønh Phaät. Xin Thieân vöông tôùi ñoù quy y thì seõ ñöôïc hoaøn thaønh yù nguyeän vaø giaûi thoaùt. Vua Ñeá Thích noùi: –Neáu quaû nhö lôøi cuûa khanh noùi, thì may cho ta laém, nhöng phaûi thöû xem hö thöïc theá naøo. Vaäy khanh hoùa laøm con chim boà caâu, ta hoùa laøm chim caét, khanh bay tröôùc ta bay ñuoåi theo sau. Khi tôùi nôi khanh bay vaøo loøng nhaø vua vaø yeâu caàu vua cöùu, coøn ta ñeán sau ta seõ ñoøi traû ñeå aên thòt, xem nhaø vua giaûi quyeát theá naøo. Tyø-thuû-yeát-ma noùi: –Taâu Thieân vöông, Boà-taùt laø baäc xöùng ñaùng ñeå chuùng ta cuùng döôøng vaø uûng hoä, chöù khoâng neân laøm nhöõng söï ñau khoå ñeán Boà-taùt. Vua Ñeá Thích lieàn ñoïc baøi keä ñaùp: Ta phaûi chaúng aùc taâm Neáu thaät vaøng neân thöû Ñeå thöû Boà-taùt xem Coù thaät chí thaønh khoâng? Vua Ñeá Thích ñoïc xong, Tyø-thuû-yeát-ma töï hoùa laøm chim boà caâu bay tröôùc, vua Ñeá Thích hoùa laøm chim caét bay ñuoåi theo sau. Khi tôùi cung thaønh, chim boà caâu bay thaúng vaøo loøng nhaø vua toû veû sôï haõi, roài keâu vua cöùu. Chim caét bay tôùi sau, ñöùng ôû treân ñieän noùi: –Taâu thieân vöông, con chim boà caâu aáy laø moùn aên cuûa toâi. Chim caét bay laïi caïnh nhaø vua, noùi tieáp: –Taâu thieân vöông, ngaøi haõy mau traû laïi cho toâi, toâi ñang raát ñoùi. Vua Thi-tyø ñaùp: –Ta voán coù theä nguyeän cöùu teá cho muoân loaøi, noù ñaõ laïi ñaây vôùi ta thì ta khoâng traû ñaâu. Chim caét laïi noùi:

–Taâu thieân vöông, ngaøi töï noùi cöùu teá cho muoân loaøi, maø cöôùp moùn aên cuûa toâi thì toâi phaûi cheát ñoùi, vaäy toâi khoâng phaûi laø moät trong muoân loaøi hay sao? Vua ñaùp: –Neáu ta cho ngöôi thöù thòt khaùc thì ngöôi coù aên hay khoâng? Chim caét noùi: –Taâu Thieân vöông, vaâng! Nhöng phaûi cho toâi thöù thòt haõy coøn töôi, maùu haõy coøn noùng, thì toâi môùi duøng. Nhaø vua thaàm nghó: “Neáu theá thì phaûi gieát moät con vaät khaùc; nhöng neáu gieát moät con, cöùu moät con cuõng voâ ích, chi baèng ta caét thòt cuûa ta thay theá cho noù laø hôn.” Nghó xong, vua laáy dao caét moät mieáng thòt ñuøi ra trao cho chim caét ñeå cöùu soáng chim boà caâu. Chim caét noùi vôùi nhaø vua: –Taâu thieân vöông, ngaøi ñaõ mang danh laø vò ñaïi thí chuû, ñaõ duøng con maét bình ñaúng ñoái vôùi taát caû, toâi ñaây tuy laø moät con chim nhoû, nhöng neáu theo söï coâng bình, thì ngaøi phaûi mang caân ñeå chim moät beân thòt moät beân; thòt vaø chim baèng nhau thì toâi seõ nhaän. Theo lôøi chim noùi coù lyù phaûi, neân nhaø vua sai ngöôøi mang caân ñeå chim moät beân ñeå thòt nhaø vua moät beân, baét ñaàu ñeå moät mieáng haõy coøn nheï, laïi caét theâm mieáng nöõa, vaãn thaáy coøn nheï, cho ñeán nhaø vua caét heát moät veá ñuøi, nhöng vaãn nheï nhö thöôøng, sau caét heát hai veá ñuøi cho ñeán hai caùnh tay, hai baïng môõ xong vaãn coøn nheï, sau roùc heát caùc thôù thòt ra ñeå leân cuõng vaãn coøn thaáy nheï, chim vaãn naëng hôn, nhaø vua lieàn ñöùng daäy ñeå böôùc leân baøn caân, thì ñau quaù, khí löïc ñaõ heát neân ngaøi ngaõ laên xuoáng ñaát, meâ meät khoâng bieát gì. Giôø laâu tænh laïi, vua thaàm nghó: “Ta töø bao kieáp ñeán nay, cuõng chæ vì coù thaân naøy, maø laøm cho ta khoán khoå, chìm noåi trong ba coõi, neám ñuû taát caû muøi vò ñaéng cay, chöa töøng laøm vieäc phöôùc ñöùc. Nay, ta phaûi tinh taán laäp haïnh khoâng giaûi ñaõi.” Suy nghó xong, vua duõng maõnh ñöùng leân vaøo baøn caân, trong taâm hoan hyû ñoái vôùi vieäc laønh ñaõ ñöôïc thöïc hieän. Baáy giôø trôøi ñaát töï nhieân chuyeån ñoäng saùu caùch, Thieân cung nghieâng ngaû, coù raát nhieàu vò Thieân töû ôû caùc coõi trôøi bay xuoáng xem. Hoï thaáy moät vò vua queân mình ñeå cöùu moät con vaät, taát caû nhaân gian thieân thöôïng, chöa töøng ai laøm noåi. Hoï ñeàu caûm ñoäng rôi leä chöùa chan vaø tung caùc thöù hoa xuoáng cuùng döôøng. Luùc aáy Ñeá Thích trôû laïi thaân trôøi, ñöùng tröôùc vua hoûi: –Ngaøi laøm nhöõng vieäc maø ngöôøi ñôøi khoâng laøm noåi nhö vaäy ñeå caàu laøm gì? Nay ngaøi mong laøm Ñeá Thích, Chuyeån luaân thaùnh vöông hay Ma vöông? Trong ba coõi ngaøi mong caàu laøm gì? Boà-taùt ñaùp: –Thöa ngaøi, toâi nguyeän ñem loøng Töø bi cöùu hoä chuùng sinh ñeå caàu thaønh Phaät, chöù khoâng coù yù caàu laøm Ñeá Thích hay Chuyeån luaân thaùnh vöông mong höôûng nhöõng thuù vui trong ba coõi. Vua Ñeá Thích noùi: –Ñaïi vöông caét thòt ñau ñôùn nhö vaäy, thì taâm coù hoái haän khoâng? Ñaùp: –Thöa khoâng! Vua Ñeá Thích noùi: –Nhaø vua noùi khoâng, vieäc ñoù thì ai bieát? Toâi thaáy thaân theå nhaø vua run raåy nhö vaäy, khí saéc ñaõ gaàn heát maø töï noùi khoâng thì laáy gì laøm baèng? Nhaø vua lieàn laäp theä:

–Toâi töø tröôùc ñeán nay, khoâng maûy may hoái haän, taâm nguyeän cuûa toâi quyeát seõ ñaït keát quaû. Neáu loøng toâi chí thaønh khoâng traùi vôùi lôøi nguyeän cuûa toâi thì cho thaân theå cuûa toâi lieàn ñöôïc bình phuïc. Theä nguyeän döùt lôøi,

thaân theå nhaø vua laïi ñöôïc laønh maïnh nhö cuõ, nhöõng veát thöông tieâu tan da deû laïi töôi saùng hôn xöa. Baáy giôø taát caû trôøi ngöôøi, ai naáy ñeàu vui möøng, khen la moät vieäc chöa töøng coù. Baïch Theá Toân, ngaøy tröôùc Ngaøi vì chuùng sinh chaúng keå ñeán thaân maïng nhö vaäy. Nay baïch Theá Toân, bieån phaùp ñaõ ñaày, côø phaùp ñaõ döïng, troáng phaùp ñaõ laäp, ñeøn phaùp ñaõ chieáu, vì lôïi laïc maø thuyeát phaùp ñoä sinh, nay ñaõ ñuùng thôøi. Baïch Theá Toân, sao Ngaøi nôõ boû chuùng sinh maø vaøo Nieát-baøn. Baáy giôø Phaïm vöông ñöùng tröôùc Ñöùc Phaät chaép tay taùn döông coâng ñöùc vaø tha thieát caàu thænh Ngaøi thuyeát phaùp ñoä sinh moät caùch thaønh thöïc, neân Ñöùc Phaät höùa nhaän lôøi oâng thænh. Ñaàu tieân Ngaøi ñeán nöôùc Ba-la-naïi ôû khu Loäc uyeån chuyeån vaän baùnh xe chaùnh phaùp. Ngoâi Tam baûo töø ñaáy môùi xuaát hieän ôû theá gian. Baáy giôø caùc vò Trôøi, Ngöôøi, Roàng, Quyû thaàn, taùm boä chuùng ai cuõng ñeàu hoan hyû kính vaâng phuïng haønh.

Phaåm 2: MA-HA-TAÙT-ÑOÛA BOÁ THÍ THAÂN CHO COÏP Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi Ñöùc Theá Toân truù taïi khu laâm vieân Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø Ñöùc Theá Toân ñaõ ñeán giôø khaát thöïc. Ngaøi mang y, caàm baùt cuøng vôùi A-nan vaøo thaønh khaát thöïc. Khi ñoù coù moät baø laõo chæ coù hai ngöôøi con trai do toäi troäm caép ngang taøng, chuû nhaân baét ñöôïc daãn ñeán nhaø vua, xeùt theo söï bình ñaúng cuûa luaät phaùp thì toäi naøy phaûi xöû töû, lieàn giao cho quaân phaùp ñem ñeán phaùp tröôøng. Treân ñöôøng ñi gaëp Phaät, caû ba meï con höôùng ñeán Phaät ñaûnh leã caàu xin cöùu giuùp: –Baïch Theá Toân, xin Ngaøi ruû loøng thöông xoùt noãi khoå, cöùu giuùp maïng soáng con toâi. Vôùi söï thaønh taâm chí thieát thaät ñaùng thöông taâm, Nhö Lai vôùi loøng Töø bi, lieàn sai A-nan ñeán choã nhaø vua ñeå xin tha maïng. Sau khi nghe lôøi Ñöùc Phaät daïy, vua lieàn cho phoùng thích hoï. Thoaùt ñöôïc söï hieåm nguy, caûm aân ñöùc cao daøy cuûa Ñöùc Phaät, hoï vui möøng khoân xieát ñi ñeán choã Ñöùc Phaät ñaûnh leã saùt ñaát, chaép tay thöa: –Baïch Ñöùc Theá Toân, mong nhôø hoàng aân cuûa Phaät maø chuùng con ñöôïc thoaùt cheát, cuùi mong Ñöùc Theá Toân, vì chuùng con, roäng môû taâm Töø bi chaáp nhaän chuùng con vaøo ñaïo. Ñöùc Phaät chaáp nhaän vaø noùi: “Thieän lai Tyø-kheo!” Töï nhieân raâu toùc hoï ruïng xuoáng, aùo quaàn ñang maëc bieán thaønh phaùp y ca-sa, trong taâm phaùt khôûi cung kính vaø loøng tin vöõng chaéc. Sau ñoù Ñöùc Phaät thuyeát phaùp, caùc traàn caáu ñöôïc ñoaïn taän, hai ngöôøi con chöùng quaû A-la-haùn vaø ngöôøi meï chöùng quaû A-na-haøm. Baáy giôø A-nan thaáy roõ söï vieäc nhö vaäy, lieàn ca ngôïi: –Thaät laø vieäc raát hieám coù. Ca ngôïi voâ löôïng ñöùc haïnh cuûa Ñöùc Nhö Lai roài ngaøi töï nghó: “Ba meï con ngöôøi naøy do phöôùc nghieäp gì töø ñôøi tröôùc maø nay gaëp ñöôïc Theá Toân, thoaùt khoûi toäi naëng laïi chöùng ñöôïc Nieát-baøn? Ngay taïi ñôøi naøy gaëp ñöôïc nhieàu lôïi ích thuø thaéng nhö vaäy? Thaät

laø may maén quaù!” Ñöùc Phaät daïy A-nan: –Ba vò naøy chaúng nhöõng ngay kieáp naøy Ta ñaõ cöùu maïng soáng maø trong kieáp quaù khöù laâu xa Ta cuõng ñaõ töøng gia aân cöùu giuùp maïng soáng cuûa hoï. Ngaøi A-nan baïch Phaät: –Khoâng roõ trong quaù khöù laâu xa, Ñöùc Theá Toân cöùu maïng soáng cuûa hoï baèng caùch naøo,

mong Ñöùc Theá Toân daïy roõ. Ñöùc Phaät daïy: –Naøy A-nan, vaøo thuôû quaù khöù xa xöa, caùch nay voâ löôïng a-taêng-kyø kieáp, taïi Dieâm-phuø-ñeà naøy coù moät vò vua nöôùc lôùn teân laø Ma-ha-la-ñaøn-na (Taàn goïi laø Ñaïi Baûo), cai trò ba ngaøn nöôùc nhoû. Vua coù ba ngöôøi con: Ngöôøi thöù nhaát teân laø Ma-ha-phuù-na- ninh. Ngöôøi thöù hai teân laø Ma-ha-ñeà-baø. Ngöôøi thöù baø teân laø Ma-ha-taùt-ñoûa. Ngöôøi con uùt naøy hay thöïc haønh haïnh Töø bi, thöông xoùt moïi loaøi nhö con ruoät. Moät hoâm, ñöùc vua cuøng quaàn thaàn, phu nhaân vaø caùc thaùi töû ra ngoaøi thaønh du ngoaïn ngaém caûnh. Ñi moät quaõng nhaø vua muoán nghæ meät döôùi goác caây. Khi ñoù ba vò thaùi töû ñi vaøo röøng chôi, thaáy con coïp meï sinh hai coïp con, daùng boä ñoùi khaùt suy kieät laïi muoán aên thòt con cuûa noù. Khi ñoù ngöôøi em noùi vôùi hai anh raèng: –Con hoå naøy khoán khoå khoác lieät, suy yeáu kieät queä laïi môùi sinh hai coïp con, em xem thaáy noù muoán aên hai con noù. Hai ngöôøi anh ñeàu ñaùp: –Ñuùng nhö lôøi em noùi. Ngöôøi em laïi hoûi: –Con hoå naøy thöôøng aên thöù gì? Hai ngöôøi anh ñaùp: –Noù aên thòt vaø huyeát töôi. Khi hieåu ñöôïc nhö vaäy, ngöôøi em noùi: –Nay coù ai coù theå hy sinh, laøm vieäc cöùu maïng noù ñeå noù ñöôïc soáng coøn khoâng? Hai ngöôøi anh ñaùp: –Vieäc aáy khoù laém. Luùc ñoù ngöôøi em töï nghó: “Ta töø tröôùc tôùi nay trong doøng sinh töû ñaõ boû thaân naøy voâ soá keå. Nhöng vieäc xaû boû thaân maïng hoaëc vì tham duïc, saân haän hoaëc si meâ chöù chöa laàn naøo vì ñaïo phaùp; nay gaëp phöôùc ñieàn, thaân naøy ñaâu coù thieát. Sau khi suy nghó kyõ vaø quyeát ñònh, caû ba anh em tieán veà phía tröôùc. Ñi chöa xa laém, ngöôøi em noùi vôùi hai anh: –Hai anh cöù ñi, em coù chuùt vieäc rieâng. Noùi roài, ngöôøi em quay ngöôïc laïi, theo loái cuõ ñi ñeán vôùi ba meï con coïp, gieo mình nôi mieäng coïp meï, nhöng vì quaù kieät söùc coïp meï khoâng theå haù moàm aên ñöôïc. Khi aáy thaùi töû lieàn laáy que nhoïn ñaâm vaøo thaân mình khieán chaûy maùu, hoå môùi lieám ñöôïc. Lieám xong hoå tænh taùo môùi ñöùng daäy haù mieäng aên thòt thaùi töû. Hai anh ñôïi moät hoài laâu khoâng thaáy trôû laïi lieàn ñi tìm kieám, boãng nhôù laïi yù ñònh cuûa ngöôøi em tröôùc ñaây, chaéc ñeán nôi ñoù ñeå thí thaân cho meï con coïp. Khi hai ngöôøi anh ñeán nôi thì thaáy thi theå cuûa Ma-ha-taùt-ñoûa naèm tröôùc maët hoå, hoå ngaáu nghieán aên, maùu thòt lai laùng. Hai ngöôøi anh thaáy vaäy vaät vaõ treân ñaát baát tænh, moät luùc sau môùi hoài tænh. Baáy giôø phu nhaân ñang nghæ meät döôùi goác caây, naèm moäng thaáy coù ba con chim boà caâu ñang ñuøa giôõn trong röøng, boãng nhieân coù con chim öng xuaát hieän voà maát chim boà

caâu nhoû. Tænh giaác, hoaøng haäu höôùng ñeán vua, thuaät laïi caâu chuyeän: –Thieáp nghe ngöôøi ta baøn raèng: “Moäng thaáy chim boà caâu töùc coù lieân heä ñeán con chaùu, nay con boà caâu nhoû bò cheát töùc coù lieân heä ñeán aùi töû, ngöôøi con uùt cuûa chuùng ta gaëp vieäc khoâng laønh.” Vua lieàn sai beà toâi thaân caän ñi khaép nôi ñeå tìm kieám, chöa ñöôïc bao laâu thì hai ngöôøi anh trôû veà. Cha meï lieàn hoûi: –AÙi töû yeâu quyù cuûa ta nay ñang ôû ñaâu? Hai ngöôøi anh ngheïn ngaøo khoâng noùi ñöôïc neân lôøi, moät luùc sau môùi thoát ra ñöôïc: –Em cuûa con ñaõ bò hoå aên thòt roài! Cha meï vöøa nghe nhaøo ngöôøi xuoáng ñaát cheát laëng khoâng hay bieát gì nöõa, thaät laâu sau ñoù môùi tænh laïi. Roài vua, phu nhaân vaø

hai ngöôøi con cuøng nhoùm theå nöõ töùc toác ñi ñeán choã thi theå cuûa thaùi töû, khi ñeán nôi hoå ñoùi ñaõ aên heát thòt, coøn laïi boä xöông naèm böøa baõi treân ñaát. Ngöôøi meï naâng caùi ñaàu, cha giöõ ñoâi tay, thöông khoùc thaûm thieát, ngaát roài laïi tænh. Sau khi Ma-ha-taùt-ñoûa maïng chung, lieàn sinh leân coõi trôøi Ñaâu-suaát, töï nghó: "Ta do nhaân duyeân gì maø thoï nhaän ñöôïc quaû baùo naøy?" Ngaøi lieàn duøng Thieân nhaõn quaùn saùt khaép naêm coõi thaáy töû thi tröôùc cuûa mình ñang ôû trong nuùi, cha meï ñang coøn luyeán tieác thöông khoùc. Vì thöông cha meï meâ môø khoâng bieát neân môùi thöông khoùc thaûm thieát, coù theå do thöông tieác buoàn raàu maø aûnh höôûng nguy hieåm ñeán taùnh maïng, ta laøm sao ñeå löïa lôøi can giaùn. Sau khi nghó vaäy, Ngaøi beøn töø coõi trôøi bay xuoáng ñöùng giöõa khoâng trung maø giaûi thích vaø khuyeân can. Hai ngöôøi troâng leân vaø hoûi: –OÂng laø thaàn gì xin cho bieát? Töø treân khoâng trung, ngaøi traû lôøi: –Con laø Ma-ha-taùt-ñoûa do xaû thaân cöùu coïp ñoùi neân ñöôïc sinh leân coõi trôøi Ñaâu-suaát. Thöa phuï hoaøng vaø maãu thaân, neân bieát raèng taát caû söï vieäc ñeàu trôû veà khoâng, coù sinh ra taát phaûi coù hoài keát thuùc, laøm aùc thì ñoïa ñòa nguïc, laøm laønh thì ñöôïc sinh Thieân. Soáng cheát laø leõ thöôøng nhieân cha meï khoâng neân maõi chìm ñaém trong bieån khoå phieàn naõo saàu öu, maø sôùm töï mình giaùc ngoä, sieâng naêng tu taäp, laøm caùc vieäc laønh. Cha meï ñaùp: –Con thöïc haønh haïnh Töø bi, thöông xoùt taát caû, boû cha meï maø choïn laáy caùi cheát, loøng cha meï luoân luoân nhôù nghó ñeán con, thöông nhôù ñöùt töøng khuùc ruoät, cha meï ngaøy ñeâm nhôù thöông saàu khoå, con lo tu haïnh Töø bi nhö vaäy coù xöùng hôïp khoâng? Baáy giôø, treân khoâng trung ngöôøi con duøng nhieàu lôøi keä coù noäi dung kheùo leùo, nhieäm maàu ñeå baùo ñaùp coâng aân cha meï. Cha meï nghe xong bôùt ñi saàu muoän vaø coù phaàn tænh ngoä. Sau ñoù vua cha laøm hoøm baèng thaát baûo, thu xöông coát boû vaøo trong, cho an taùng vaø xaây thaùp phuïng thôø. Ngaøi trôû veà cung trôøi. Vua, hoaøng haäu cuøng taát caû trôû veà hoaøng cung. Ñöùc Phaät daïy A-nan: –Thuôû aáy, ñaïi vöông Ma-ha-la-ñaøn-na chaúng phaûi ai khaùc, nay chính laø phuï vöông cuûa Ta, Duyeät-ñaàu-ñaøn. Vöông phu nhaân laø meï cuûa Ta, Ma-ha Ma-ya. Ma-ha-phuù-na- ninh, nay laø Di-laëc. Thaùi töû Ma-ha-ñeà-baø nay laø Baø-tu-maät-ña-la. Thaùi töû Ma-ha-taùt- ñoûa, chaúng phaûi ai khaùc chính laø Ta ñaây. Hoå meï nay chính laø laõo maãu. Hai hoå con töùc laø hai ngöôøi con trai naøy. Ta vaøo kieáp quaù khöù ñaõ cöùu hoï ñöôïc an toaøn taùnh maïng. Ta nay ñaõ thaønh Phaät cuõng cöùu thoaùt hoï khoûi aùch naïn kia vaø thoaùt ñöôïc noãi khoå lôùn sinh töû luaân hoài.

Baáy giôø ngaøi A-nan cuøng moïi ngöôøi trong hoäi chuùng nghe Ñöùc Phaät daïy nhö theá, ñeàu hoan hyû phuïng haønh.

Phaåm 3: HAI VÒ PHAÏM CHÍ THOÏ TRAI GIÔÙI Toâi nghe nhö theá naøy, moät thôøi Ñöùc Phaät truù taïi khu laâm vieân Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø, vaøo luùc ñaàu ñeâm coù hai vò trôøi ñeán choã Ñöùc Phaät, thaân phoùng ra aùnh saùng chieáu khaép vöôøn Kyø hoaøn, saéc nhö maøu vaøng. Ñöùc Phaät cuõng tuøy nghi maø dieãn noùi Dieäu phaùp. Caû hai vò taâm yù ñeàu ñöôïc khai ngoä vaø chöùng ñöôïc Ñaïo tích (Nhaäp löu). Hoï ñaûnh leã Ñöùc Phaät vaø trôû veà

coõi trôøi. Saùng sôùm ngaøy mai ngaøi A-nan hoûi Phaät: –Baïch Ñöùc Theá Toân, ñeâm hoâm qua coù hai vò trôøi ñeán yeát kieán Theá Toân, con thaáy hoï oai töôùng raïng ngôøi, aùnh saùng toûa khaép, ngaøy tröôùc hoï taïo coâng ñöùc gì maø nay laïi ñöôïc keát quaû thuø thaéng nhö vaäy? Ñöùc Phaät daïy: –Naøy A-nan, vaøo thôøi Phaät Ca-dieáp, sau khi Phaät dieät ñoä, chaùnh phaùp böôùc vaøo thôøi kyø cuoái cuøng, coù hai vò Baø-la-moân thoï trì taùm phaùp trai giôùi. Moät ngöôøi mong ñöôïc sinh leân trôøi, coøn vò kia mong ñöôïc laøm vua moät nöôùc. Ngöôøi thöù nhaát khi trôû veà nhaø, bò ngöôøi vôï eùp cuøng aên phi thôøi. Ngöôøi choàng ñaùp: –Anh ñaõ thoï trai giôùi, quaù giôø ngoï khoâng ñöôïc aên. Ngöôøi vôï noùi: –Anh thuoäc doøng hoï Phaïm chí ñaõ saün coù giôùi phaùp, taïi sao anh laïi ñi thoï trai giôùi cuûa ngoaïi ñaïo, roài sinh ra maâu thuaãn khoâng cuøng aên vôùi em. Vieäc naøy em seõ ñem ra noùi cho caùc Phaïm chí khaùc ñöôïc bieát, hoï seõ ñuoåi vaø khoâng cho anh tham döï vaøo caùc buoåi hoäi hoïp. Sau khi nghe lôøi haêm doïa, oâng ta raát ñoåi sôï haõi lieàn cuøng ngöôøi vôï aên uoáng phi thôøi. Hai ngöôøi tuøy theo tuoåi thoï daøi ngaén roài cuõng ñeàu cheát. Ngöôøi mong laøm vua, do coâng phu trì trai giöõ giôùi troïn veïn neân ñöôïc sinh trong gia ñình vöông giaû. Ngöôøi mong sinh leân trôøi, do phaïm trai giôùi, neân sinh trong loaøi roàng. Baáy giôø coù moät ngöôøi giöõ vöôøn cho vua, ngaøy ngaøy daâng caùc loaïi traùi caây. Sau ñoù ngöôøi naøy ñi ra ngoaøi doøng suoái, thaáy ñöôïc moät quaû naïi khaùc laï voâ cuøng ôû trong nöôùc, maøu saéc vaø muøi vò raát thôm ngon, lieàn nghó: “Ta moãi ngaøy ra vaøo thöôøng gaëp quan moân giaùm, neân ñem bieáu cho oâng ta.” Sau khi nghó nhö vaäy, oâng lieàn ñem bieáu cho quan giaùm moân. Sau khi nhaän, lieàn nghó: “Moïi vieäc cuûa ta toát ñeïp ñeàu nhôø quan hoaøng moân, nhôø oâng maø ñöôïc tôùi lui, neân ñem bieáu cho oâng ta”, lieàn ñem quaû naïi bieáu cho quan hoaøng moân. Quan hoaøng moân nhaän roài ñem bieáu cho phu nhaân, phu nhaân ñem daâng cho vua. Vua aên traùi xong bieát ñöôïc muøi vò thôm ngon tuyeät vôøi lieàn hoûi phu nhaân traùi naøy töø ñaâu maø coù. Phu nhaân thuaät laïi ngoïn ngaønh, ñöôïc bieát töø quan vieân giaùm, vua cho trieäu vaøo vaø hoûi: –Vöôøn cuûa ta coù traùi thôm ngon nhö vaäy, sao khoâng thaáy daâng cho ta, maø laïi ñem cho ngöôøi khaùc. Quan vieân giaùm giaûi thích roõ ñaàu ñuoâi. Vua ra leänh: –Töø nay veà sau, ngaøy naøo cuõng daâng quaû naïi naøy cho ta, khoâng ñöôïc giaùn ñoaïn.

Quan vieân giaùm taâu: –Quaû naïi naøy khoâng thaáy goác gaùc, haï thaàn nhaët ñöôïc töø doøng suoái, neáu nhaø vua ra leänh ngaøy naøo cuõng ñem daâng thì khoâng laøm sao maø hoaøn thaønh ñöôïc. Nhaø vua nghieâm khaéc phaùn leänh: –Neáu nhaø ngöôi khoâng hoaøn thaønh nhieäm vuï, ta seõ xöû traûm. Quan vieân giaùm thaát theåu böôùc ra, tieán veà khu vöôøn khoùc loùc saàu naõo. Tieáng khoùc caøng luùc caøng lôùn, roàng nghe tieáng khoùc hieän laøm thaân ngöôøi, tieán ñeán gaàn hoûi: –OÂng coù chuyeän gì maø buoàn thaûm khoùc loùc nhö vaäy? Quan giöõ vöôøn trình baøy ñaày ñuû söï vieäc, roàng lieàn trôû laïi doøng nöôùc, laáy nhieàu quaû ngon ngoït ñaët treân maâm baèng vaøng, ñem ñeán cho quan vieân giaùm vaø baûo: –OÂng ñem maâm quaû naøy daâng ñeán nhaø vua cuûa oâng vaø nhaéc laïi raèng: ‘Ta vaø vua tröôùc ñaây laø baïn höõu, kieáp tröôùc ôû treân theá gian naøy

ñeàu thuoäc doøng Phaïm chí, caû hai cuøng thoï giôùi Baùt quan trai, moãi ngöôøi coù moät yù nguyeän. OÂng ta giöõ giôùi troïn veïn ñöôïc laøm ngoâi vua, coøn ta khoâng giöõ giôùi hoaøn toaøn neân sinh vaøo trong loaøi roàng.' Nay ta muoán thoï trì vaø tu taäp phaùp Baùt quan trai ñeå xaû boû thaân naøy, mong vua tìm giuùp ta moät phöông tieän ñeå thoï trì taùm phaùp trai giôùi. Neáu traùi vôùi yù ñònh ta seõ laät uùp quoác ñoä cuûa vua bieán thaønh bieån caû. Quan vieân giaùm khi nhaän ñöôïc maâm quaû ñem daâng cho vua vaø trình baøy laïi nhöõng lôøi nhaén gôûi cuûa roàng. Vua nghe xong trong loøng khoâng vui. Taïi sao? Vì hieän taïi ôû trong nöôùc khoâng coù truyeàn baù Phaät phaùp, vaên kinh Baùt quan trai cuõng ñaõ taän dieät töø laâu, nay khoâng caùch naøo maø kieám ra ñöôïc, neáu khoâng caân nhaéc vaán ñeà naøy, sôï raèng seõ coù nguy haïi ñeán ñaát nöôùc. Ngaøy ñeâm doác taâm vaøo vieäc naøy neân vua sinh buoàn raàu lo laéng. Nhaø vua, luùc aáy coù moät vò ñaïi thaàn, ñöôïc moïi ngöôøi heát söùc kính troïng, vua noùi vôùi vò ñoù: –Thaàn roàng nhôø ta tìm giuùp baøi vaên Baùt quan trai giôùi. Mong khanh laøm ñöôïc, ta giao vieäc naøy cho khanh. Vò ñaïi thaàn taâu: –Thôøi nay khoâng coù Phaät phaùp, laøm sao maø kieám ra ñöôïc? Nhaø vua laïi ra leänh: –Khanh khoâng laøm ñöôïc vieäc naøy, ta seõ gieát khanh. Khi nghe vua phaùn nhö vaäy, vò aáy taâm yù buoàn raàu lieàn trôû veà nhaø. Vò ñaïi thaàn coù moät ngöôøi cha giaø tuoåi raát cao, baát kyø khi naøo veà nhaø oâng cuõng luoân toû ra vui veû ñeå laøm vui loøng ngöôøi cha, nhöng hoâm ñoù ngöôøi cha thaáy saéc maët cuûa con khaùc thöôøng, oâng lieàn hoûi con coù chuyeän gì xaûy ra. Ngöôøi con noùi ra söï vieäc. Ngöôøi cha noùi: –Nhaø ta coù caây truï, ngaøy ñeâm phaùt ra aùnh saùng con thöû phaù ra xem sao, chaéc coù vaät gì kyø laï beân trong. Nghe theo lôøi cha, ngöôøi con sai ngöôøi caàm rìu boå caây, laáy ra ñöôïc hai quyeån kinh: Moät quyeån kinh Thaäp Nhò Nhaân Duyeân vaø moät quyeån vaên thoï giôùi Baùt quan trai. Vò ñaïi thaàn lieàn ñem daâng vua, vua raát möøng ñeán noãi maát töï chuû, vua lieàn sai laáy maâm vaøng ñaët quyeån kinh leân bieáu cho roàng, roàng nhaän ñöôïc kinh loøng raát haân hoan, ñem raát nhieàu baùu vaät daâng taëng cho vua. Roàng lieàn thoï trì taùm pheùp trai giôùi moät caùch tinh taán chuyeân caàn. Sau khi maïng chung lieàn sinh Thieân giôùi. Nhaø vua cuõng vaäy, lo tinh taán tu taäp Baùt quan trai giôùi neân sau khi cheát cuõng sinh leân coõi trôøi cuøng ôû moät choã. Ñeán ñaây, Ñöùc Phaät daïy: –Naøy A-nan ñeâm hoâm qua hai vò trôøi aáy ñeán nghe Ta thuyeát phaùp chöùng ñöôïc quaû Tu-ñaø-hoaøn, vónh vieãn ra khoûi ba ñöôøng, daïo ñi trong coõi trôøi, coõi ngöôøi, sau cuøng seõ ñaéc

ñöôïc ñaïo quaû Nieát-baøn. Ñöùc Phaät daïy xong, taát caû trong chuùng hoäi ñeàu hoan hyû phuïng haønh. Phaåm 4: MOÄT NGÖÔØI NGHEØO ÔÛ XÖÙ BA-LA-NAÏI CUÙNG DÖÔØNG ÑÖÙC PHAÄT Toâi nghe vaày: –Moät thôøi Ñöùc Phaät truù taïi khu laâm vieân Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc, thuoäc nöôùc Xaù-veä. Baáy giôø trong nöôùc coù Ñaïi tröôûng giaû sinh moät ngöôøi con trai, maët maøy khoâi ngoâ, vöøa sinh ñöôïc maáy ngaøy ñaõ bieát noùi. Caäu beù hoûi cha meï: –Ñöùc Phaät ñang coøn taïi theá khoâng? Ñaùp: –Ñang coøn. Laïi hoûi: –Ngaøi Xaù-lôïi-phaát vaø A-nan coøn taïi theá khoâng? Ñaùp: –Vaãn ñang coøn. Cha meï caäu beù suy nghó: "Neáu sinh ra lieàn bieát noùi, ñaây chaéc khoâng phaûi laø ngöôøi, moät hieän töôïng heát söùc quaùi dò! Hoï

lieàn ñeán hoûi Phaät. Ñöùc Phaät daïy: –Ñöùa haøi nhi naøy raát coù phöôùc ñöùc, khoâng neân hoaøi nghi. Cha meï caäu beù nghe vaäy, taâm raát hoan hyû lieàn trôû veà nhaø. Caäu beù noùi: –Con muoán cha meï thænh Ñöùc Phaät vaø chuùng Tyø-kheo Taêng veà nhaø ñeå cuùng döôøng. Cha meï ñaùp: –Muoán thænh Phaät vaø chuùng Taêng caàn phaûi chuaån bò ñaày ñuû nghieâm tuùc, khoâng theå khoâng chu ñaùo. Ngöôøi con noùi: –Cha meï cho queùt doïn nhaø cöûa saïch seõ, giöôøng chieáu trang nghieâm, baøy ba toøa cao ñeïp, roài traêm moùn aên thöôïng vò töï nhieân seõ coù. Con coøn moät baø meï nöõa nay ñang coøn soáng ôû taïi nöôùc Ba-la-naïi, xin cho ngöôøi môøi veà. Cha meï ñoàng yù cho ngöôøi caáp toác mang xe voi môøi veà. Nguyeân nhaân cho baøy ba toøa cao: Moät laø cuùng döôøng cho Ñöùc Nhö Lai, hai laø cho baø meï sinh, ba laø cho baø meï döôõng. Khi Ñöùc Phaät vaø chuùng Taêng vaøo nhaø theo thöù töï maø ngoài, ñoà aên ngon boå ñöôïc doïn ra ñaày ñuû vaø ñeïp ñeõ. Ñöùc Phaät thuyeát phaùp, ngöôøi cha, hai ngöôøi meï cuøng caùc vò trong nhaø ñeàu nghe vaø chöùng ñöôïc Sô quaû. Caäu beù sau khi lôùn cuõng xin xuaát gia, sieâng naêng tu taäp Chaùnh ñaïo vaø chöùng ñaéc quaû A-la-haùn. A-nan baïch Phaät: –Baïch Ñöùc Theá Toân, Sa-moân naøy do phuùc ñöùc vaø thieän caên ñôøi tröôùc nhö theá naøo, maø nay ñöôïc sinh vaøo gia ñình giaøu coù, môùi sinh lieàn bieát noùi, laïi ñöôïc hoïc ñaïo vaø ñaéc quaû Thaàn thoâng? Ñöùc Phaät daïy: –Naøy A-nan, vò aáy kieáp tröôùc sinh trong moät gia ñình tröôûng giaû ôû Ba-la-naïi, sau khi cha meï maát, gia saûn tieâu hao ñi ñeán baàn cuøng khoán khoå. Tuy gaëp Phaät ôû ñôøi nhöng

khoâng coù gì ñeå cuùng döôøng, trong loøng khoâng vui, töï thaáy beá taéc. Moät hoâm anh ta nghó: “Ta neân xaû boû maëc caûm doøng hoï laøm ngöôøi thueâ möôùn.” Sau ñoù moät naêm anh ta ñoøi möôïn tieàn cuûa chuû. Chuû hoûi: –Anh möôïn tieàn cöôùi vôï phaûi khoâng? Ñaùp: –Khoâng. Ngöôøi chuû hoûi: –Vaäy oâng hoûi möôïn tieàn ñeå laøm gì? Ñaùp: –Toâi muoán duøng soá tieàn ñoù mua saém leã vaät, trai phaïn ñeå cuùng döôøng Phaät vaø chuùng Taêng. Ngöôøi chuû giaøu coù noùi: –Neáu thænh Phaät vaø chuùng Taêng thì ta seõ cho tieàn vaø lo toå chöùc trai hoäi taïi tö gia cuûa ta. Anh ta ñoàng yù, lieàn lo thieát trai, nhöõng moùn ngon laï quyù hieám thænh Phaät vaø chuùng Taêng ñeán cuùng döôøng. Do nhöõng nhaân duyeân ñoù maø nay, sau khi cheát, ñöôïc sinh vaøo nhaø tröôûng giaû giaøu coù, thænh Phaät, Taêng cuùng döôøng, nghe ñöôïc chaùnh phaùp vaø chöùng ñaéc ñaïo quaû. Ñöùc Phaät daïy: –Naøy A-nan, ngöôøi baàn cuøng ôû kieáp tröôùc ñoù, nay laø con cuûa vò tröôûng giaû, laø baäc Sa-moân naøy vaäy. Sau khi nghe Ñöùc Phaät daïy, taát caû ngöôøi trong hoäi chuùng ñeàu hoan hyû ghi nhôù phuïng haønh. Phaåm 5: THAÀN BIEÅN VAÁN NAÏN CAÙC THUYEÀN KHAÙCH Toâi nghe nhö theá naøy: Moät thôøi Ñöùc Phaät truù taïi khu laâm vieân Kyø-ñaø Caáp coâ ñoäc thuoäc nöôùc Xaù-veä. Luùc baáy giôø, trong nöôùc coù naêm traêm ngöôøi laùi buoân ñònh ra bieån ñeå tìm chaâu baùu, hoï baøn vôùi nhau, caàn thænh caàu moät ngöôøi saùng suoát taøi ñöùc ñeå daãn ñöôøng. Sau ñoù hoï tìm vaø môøi ñöôïc moät vò Öu-baø-taéc, thoï trì naêm giôùi cuøng ñi vôùi hoï vaøo bieån caû. Khi ñang leânh ñeânh treân bieån, vò Thaàn bieån bieán thaønh quyû Daï-xoa, hình theå xaáu xí, saéc

dieän taùi xanh, raêng nanh chóa ra, löûa döõ treân ñaàu, ñeán naém thuyeàn laïi roài hoûi. –Naøy caùc laùi buoân, treân theá gian naøy coù ai ñaùng sôï hôn toâi khoâng? Vò hieàn giaû ñaùp: –Coù ngöôøi ñaùng sôï hôn oâng gaáp traêm ngaøn laàn. Thaàn bieån hoûi: –Ñoù laø nhöõng ai? Ñaùp: –Treân ñôøi coù nhieàu keû ngu, laøm nhöõng vieäc baát thieän: gieát haïi, troäm caép, daâm daät voâ ñoä, noùi doái, noùi hai löôõi, noùi thoâ aùc, duøng lôøi trau chuoát, tham duïc, saân haän, chìm saâu vaøo taø kieán, cheát ñoïa ñòa nguïc, chòu khoå muoân ñieàu, quaân nguïc toát baét keû coù toäi tröøng trò theo nhieàu caùch, hoaëc duøng ñao ñaâm, duøng xe nghieàn naùt ra nhieàu maûnh, hoaëc boû vaøo coái ñeå giaõ, hoaëc xay vaø caùc hình phaït nhö nuùi ñao, röøng kieám, xe löûa, vaïc daàu, nöôùc soâi,

baêng giaù, nöôùc tieåu... taát caû chòu khoå, traûi qua ngaøn vaïn naêm, nhö vaäy thaät laø ñaùng sôï hôn oâng raát nhieàu. Quyû Daï-xoa nghe xong buoâng thuyeàn cho ñi, roài aån hình bieán maát, thuyeàn ñi ñöôïc vaøi daëm, thaàn bieån lieàn hoùa hình thaønh moät ngöôøi, hình thuø xaáu xí, gaân coát lieàn nhau, naém thuyeàn keùo laïi, hoûi moïi ngöôøi: –Naøy caùc oâng, trong theá gian coù ai xaáu hôn toâi khoâng? Vò hieàn giaû ñaùp: –Coù nhieàu keû xaáu xí hôn oâng raát nhieàu. Vò Thaàn bieån hoûi: –Ai laø ngöôøi xaáu hôn? Hieàn giaû ñaùp: –Coù keû ngu si, taâm taùnh xaáu aùc, tham lam, ñoá kî, khoâng bieát boá thí, sau khi cheát ñoïa kieáp ngaï quyû thaân lôùn nhö ngoïn nuùi, coå beù nhö caây kim, ñaàu toùc roái bôøi, hình theå ñen xaáu, traûi qua muoân ngaøn naêm khoâng bieát côm, nöôùc ra sao? Chòu nhöõng cöïc hình nhö vaäy, moät caùch kòch lieät hôn oâng nhieàu. Thaàn bieån buoâng thuyeàn cho ñi, roài aån mình bieán maát. Thuyeàn ñi ñöôïc vaøi daëm, Thaàn bieån laïi bieán thaønh moät ngöôøi voâ cuøng xinh ñeïp, ñeán vòn thuyeàn hoûi: –Naøy caùc khaùch buoân, trong ñôøi coù ai ñeïp hôn ta khoâng? Vò hieàn giaû ñaùp: –Coù ngöôøi ñeïp gaáp traêm ngaøn laàn veû ñeïp cuûa oâng. Thaàn bieån hoûi: –Ai ñeïp hôn ta? Ñaùp: –Trong ñôøi gaëp ngöôøi coù trí, toân troïng vaø thöïc haønh caùc ñieàu laønh, luoân giöõ thaân khaåu yù nghieäp thanh tònh, tin kính Tam baûo. Tuøy luùc cuùng döôøng, ngöôøi aáy mang chung ñöôïc sinh leân coõi trôøi, hình theå trong saùng, töôùng maïo trang nghieâm, saéc ñeïp vöôït oâng traêm ngaøn vaïn laàn. Neáu ñem oâng maø so saùnh thì cuõng gioáng nhö con khæ caùi so vôùi coâ gaùi treû ñeïp. Thaàn bieån laïi boác moät voác nöôùc roài hoûi: –Nöôùc trong tay ta nhieàu hay nöôùc trong bieån nhieàu. Vò hieàn giaû ñaùp: –Nöôùc trong tay oâng nhieàu hôn nöôùc trong bieån. Thaàn bieån hoûi: –OÂng noùi nhö vaäy, coù thaønh thaät khoâng? Ñaùp: –Lôøi noùi cuûa toâi heát söùc thaønh thaät, khoâng bao giôø hö doái. Thaàn bieån lieàn hoûi: –OÂng laáy gì ñeå chöùng minh cho caùch noùi ñoù. Vò hieàn giaû ñaùp: –Nöôùc trong bieån tuy nhieàu nhöng cuõng coù ngaøy khoâ caïn, khi trôøi tai kieáp ñeán hai maët trôøi xuaát hieän thì ngoøi, laïch, suoái, ao khoâ caïn. Ba maët trôøi xuaát hieän thì caùc soâng nhoû khoâ caïn. Boán maët trôøi xuaát hieän thì caùc soâng lôùn, bieån nhoû khoâ caïn, khi naêm maët trôøi xuaát hieän thì bieån lôùn löôïng nöôùc giaûm bôùt. Saùu maët trôøi xuaát hieän thì löôïng nöôùc ba phaàn giaûm bôùt hai, khi baûy maët trôøi xuaát hieän thì nöôùc bieån caïn heát. Nuùi Tu-di baêng hoaïi, cho ñeán khu vöïc nuùi Kim cöông cuõng ñeàu chaùy ruïi.

Neáu coù ngöôøi ñaày ñuû tín taâm duøng voác nöôùc ñoù maø cuùng döôøng Ñöùc Phaät hoaëc chö Taêng hay daâng cho cha meï, hoaëc boá thí cho keû baàn cuøng hoaëc cho caàm thuù thì coâng ñöùc naøy traûi qua nhieàu kieáp cuõng khoâng heát ñöôïc. Qua söï trình baøy ñoù thì ñaõ roõ laø nöôùc trong bieån kia so vôùi nöôùc trong naém tay kia khoâng nhieàu laém. Thaàn bieån nghe xong loøng raát hoan hyû lieàn ñem chaâu baùu daâng taëng Hieàn giaû vaø gôûi cuùng döôøng Ñöùc Phaät cuøng chö Taêng. Ñeán ñaây, caùc ngöôøi laùi buoân cuøng vò Hieàn giaû thaâu nhaët baûo vaät ñaày ñuû trôû veà nöôùc. Sau khi veà nöôùc, hoï ñem soá baûo vaät maø Thaàn bieån gôûi cuùng daâng leân Ñöùc Phaät vaø chuùng Taêng. Taát caû ñeàu ñaûnh leã Phaät, quyø xuoáng chaép tay vaø baïch: –Baïch Ñöùc Theá Toân, chuùng con xin Ñöùc Theá Toân töø bi cho chuùng con ñöôïc xuaát gia hoïc ñaïo. Ñöùc Theá Toân thaáy cô duyeân ñaõ ñeán, Ngaøi chaáp nhaän vaø goïi: “Thieän lai Tyø-kheo!” Taát caû hoï raâu toùc ñeàu ruïng, thaân maëc Phaùp y. Ñöùc Phaät thuyeát phaùp öùng hôïp vôùi caên cô, taát caû ñeàu ñöôïc khai ngoä, caùc duïc ñeàu ñöôïc vaéng laëng chöùng quaû A-la-haùn. Taát caû hoäi chuùng nghe Phaät thuyeát phaùp, taát caû ñeàu hoan hyû ghi nhôù, cung kính thöïc haønh. Phaåm 6: HAÈNG-GIAØ-ÑAÏT
Toâi nghe nhö theá naøy: Moät thôøi Ñöùc Theá Toân truù taïi tinh xaù vöôøn Truùc, nöôùc La-duyeät-kyø. Baáy giôø, ôû trong nöôùc coù quan phuï töôùng, nhaø cöûa giaøu coù maø khoâng coù con. ÔÛ beân soâng Haèng coù moät ngoâi ñeàn thôø thaàn Ma-ni-baït-la, nhaân daân taïi ñoù ñeàu toân suøng leã baùi. Moät hoâm quan phuï töôùng ñeán ngoâi ñeàn ñoù caàu ñaûo: –Vôï choàng toâi khoâng coù con, ñöôïc nghe veà söï linh öùng cuûa ngaøi, cöùu ñoä quaàn sinh, ai caàu gì ñeàu ñöôïc maõn nguyeän, vì theá nay toâi ñeán xin quy y ngaøi mong ngaøi chöùng giaùm lôøi nguyeän thaønh khaån cuûa toâi vaø ban cho toâi moät ñöùa con trai. Neáu ñöôïc nhö vaäy toâi seõ ñem vaøng baïc ñeå trang ñieåm treân thaân cuûa ngaøi vaø ñeâm höông hoa quyù ñeå ñieåm toâ nôi mieáu cuûa ngaøi, baèng khoâng linh nghieäm toâi seõ phaù tan ngoâi mieáu vaø ñem phaân dô traùt vaøo thaân cuûa ngaøi. Thieân thaàn nghe xong lieàn suy nghó: “Ngöôøi naøy giaøu sang, coù theá löïc maïnh, chaúng phaûi thuoäc haïng taàm thöôøng, ñeán ñaây caàu con nhöng ta ñöùc ñoä quaù ít khoâng theå ñaùp öùng lôøi nguyeän ñoù ñöôïc. Neáu nhö lôøi caàu nguyeän ñoù khoâng mang laïi keát quaû chaéc chaén ta phaûi bò huûy nhuïc.” Thaàn mieáu lieàn sang caàu cöùu Ma-ni-baït-la. Ma-ni-baït-la cuõng khoâng ñuû söùc thöïc hieän ñöôïc, lieàn ñeán Tyø-sa-moân vöông trình baøy söï vieäc, Tyø-sa-moân cuõng khoâng theå, lieàn ñeán Thieân ñeá ñeå caàu ngaøi giuùp, Tyø-sa-moân leân trôøi trình baøy söï vieäc vôùi vua Ñeá Thích: –Toâi coù moät haï thaàn teân laø Ma-ni-baït-la leân keâu raèng: “ÔÛ thaønh Vöông xaù coù quan phuï töôùng muoán caàu coù ñöôïc ngöôøi con vaø höùa neáu ñöôïc thì oâng ta seõ cuùng döôøng troïng haäu, coøn neáu ngöôïc laïi thì oâng ta seõ phaù tan ngoâi mieáu ñoù vaø laøm nhuïc toâi.” Taùnh khí cuûa ngöôøi giaøu coù kia hung haêng chaéc chaén seõ laøm nhö vaäy. Thaät may maén, mong Thieân ñeá cöùu giuùp cho! Ñeá Thích ñaùp: –Söï vieäc naøy cuõng raát nan giaûi, ñeå ta thöû tìm moät caùch thöùc naøo ñoù. Khi aáy coù moät vò trôøi naêm ñöùc lìa thaân saép ñeán ngaøy cheát, Ñeá Thích lieàn baûo:

–Ngöôøi ñeán ngaøy saép maïng chung neân caàu thoï sinh vaøo gia ñình cuûa quan phuï töôùng kia. Vò Thieân töû ñaùp: –YÙ thaàn muoán xuaát gia tu taäp thöïc haønh chaùnh phaùp. Neáu sinh vaøo nhaø cuûa ngöôøi giaøu coù aét khoù xaû ly. Thaàn muoán sinh vaøo nhaø trung löu ñeå hoaøn thaønh ñöôïc chí nguyeän. Ñeá Thích khuyeân: –Ngöôøi cöù haï sinh vaøo gia ñình kia ñi, roài muoán xuaát gia tu ñaïo ta seõ hoã trôï cho. Vò trôøi lieàn thoï sinh vaøo gia ñình quan phuï töôùng. Khi sinh ra ñöùa beù coù töôùng maïo raát xinh ñeïp. Cha meï cho môøi töôùng sö ñeå ñaët teân cho con. Vò töôùng sö hoûi: –Ñöùa beù naøy ñöôïc caàu töï töø ñaâu? Quan phuï töôùng ñaùp: –Caàu ôû mieáu thaàn gaàn beân soâng Haèng. Nhaân ñoù maø ñaët teân cho chuù beù laø Haèng-giaø-ñaït. Caøng ngaøy caøng khoân lôùn, taâm trí caäu beù chuyeân vaøo chaùnh phaùp. Moät hoâm caäu ta xin vôùi cha meï ñöôïc xuaát gia hoïc ñaïo. Cha meï caäu traû lôøi: –Saûn nghieäp cuûa cha giaøu sang phuù quyù, chæ coù mình con ñeå noái nghieäp gia ñöôøng, neáu con xuaát gia thì cha meï chaúng coù ai sôùm khuya haàu haï. Do vaäy neân cha meï caäu ñeàu khoâng öng thuaän. Ngöôøi con chí nguyeän bò trôû ngaïi loøng raát buoàn raàu, lieàn nghó: “Coù leõ ta phaûi boû thaân naøy caàu sinh vaøo moät gia ñình thöôøng daân, ñeå thöïc hieän chí nguyeän xuaát gia chaéc deã daøng hôn nhieàu.” Ngöôøi con aâm thaàm ra ñi, leân ngoïn nuùi cao lao ñaàu xuoáng vöïc nhöng khoâng bò toån thöông. Laïi ñeán beân bôø soâng lao mình xuoáng nöôùc töï töû, nhöng coù doøng nöôùc ñöa anh ta troâi daït vaøo bôø khoâng gaëp hieåm nguy. Anh ta beøn uoáng ñoäc döôïc töï saùt nhöng thuoác ñoäc khoâng coù taùc duïng. Anh ta duøng moïi phöông tieän ñeå tìm caùi cheát nhöng voâ hieäu, lieàn nghó coù leõ ta laøm moät vieäc gì phaïm vaøo phaùp vua, seõ bò vua baét vaø gieát ñi. Khi ñoù, gaëp luùc vua, phu nhaân cuøng caùc theå nöõ ra khoûi cung thaønh ñeán ao vua ñeå taém röûa, taát caû ñeàu thoaùt y phuïc ñeå döôùi buïi caây. Haèng-giaø-ñaït leûn vaøo buïi caây ñaùnh caép y phuïc ñem ra ngoaøi. Quan moân giaùm thaáy vaäy baét laïi daãn ñeán vua A-xaø-theá taâu. Vua nghe xong noåi giaän loâi ñình lieàn laáy cung teân haï thuû anh ta ngay, nhöng khi teân baén ra lieàn bay ngöôïc trôû laïi ngay höôùng cuûa vua. Baén ba laàn nhö vaäy maø khoâng truùng, vua hoaûng hoát lieàn neùm caây cung maø hoûi: –Khanh laø Trôøi, Roàng hay Quyû thaàn? Haèng-giaø-ñaï noùi: –Xin haõy giuùp cho toâi hoaøn thaønh ñöôïc chí nguyeän, toâi môùi noùi. Vua noùi: –Ngöôi noùi roài ta seõ giuùp. Haèng-giaø-ñaït trình baøy: –Toâi chaúng phaûi laø Trôøi, cuõng khoâng phaûi laø Roàng hoaëc Quyû. Toâi laø con cuûa quan phuï töôùng ôû thaønh Vöông xaù, muoán xuaát gia hoïc ñaïo nhöng cha meï khoâng chaáp thuaän, neân muoán töï saùt ñeå ñaàu thai vaøo nôi khaùc ñeå deã hoaøn thaønh yù nguyeän. Toâi ñaõ nhaûy töø nuùi cao, lao xuoáng soâng saâu, uoáng ñoäc döôïc maø khoâng cheát ñöôïc, vì theá coá yù phaïm vaøo pheùp vua mong vua gia hình phaït xöû töû ñeå hoaøn thaønh yù nguyeän, söï tình laø nhö vaäy. Vôùi chí nguyeän cao caû ñoù mong ngaøi chieáu coá thöông xoùt cho loøng mong caàu Chaùnh ñaïo cuûa toâi. Nhaø vua noùi:

–Ngöôi coù taâm xuaát gia tu hoïc Chaùnh ñaïo, raát toát. Khi nhaân duyeân hoäi ñuû ta seõ ñöa ñi ñeán choã Phaät. Vua baïch vôùi Ñöùc Theá Toân veà yù chí mong muoán cuûa chaøng trai, Ñöùc Phaät baûo: “Thieän lai Tyø-kheo!” Raâu toùc chaøng töï ruïng

thaân maëc phaùp y, thaønh töôùng Tyø-kheo, nghe Phaät thuyeát phaùp, taâm yù khai môû chöùng A-la-haùn ñaày ñuû ba Minh, saùu Thoâng vaø taùm Giaûi thoaùt. Vua A-xaø-theá lieàn baïch Ñöùc Phaät: –Haèng-giaø-ñaït naøy tröôùc ñaây ñaõ troàng caên laønh gì maø gieo mình töø nuùi cao khoâng cheát, nhaûy xuoáng nöôùc khoâng chìm, ñoäc döôïc chaúng haïi, teân baén khoâng truùng, laïi gaëp ñöôïc Ñöùc Theá Toân thoaùt khoûi sinh töû luaân hoài. Ñöùc Phaät daïy: –Vaøo quaù khöù voâ soá kieáp veà tröôùc, coù moät nöôùc lôùn teân laø Ba-la-naïi, vua teân laø Phaïm-ma-ñaït. Baáy giôø vua cuøng caùc myõ nöõ daïo chôi trong röøng, trong luùc caùc theå nöõ ñang ca haùt, ôû ngoaøi coù moät ngöôøi caát tieáng haùt hoïa theo, vua nghe lôøi haùt hoïa theo ñoù lieàn noåi giaän cho ngöôøi tìm baét roài haï leänh xöû töû. Baáy giôø coù vò ñaïi thaàn traán giöõ beân ngoaøi thaáy ñem toäi nhaân ñi xöû lieàn hoûi quaân haàu thaân caän: –Ngöôøi naøy vì lyù do vì maø bò vaäy? Moïi ngöôøi trình baøy côù söï. Vò quan noùi: –Haõy döøng laïi! Toäi traïng cuûa ngöôøi naøy chöa ñeán noãi traàm troïng phaûi phaïm vaøo toäi cheát, tuy coù haùt hoïa theo maø chöa thaáy hình haøi, cho neân chöa xaûy ra chuyeän thoâng daâm vôùi nhau, mong beä haï thöông xoùt cho haén khoûi toäi cheát. Nhaø vua ñoàng yù tha cho oâng ta toäi cheát. Sau khi ñöôïc tha, oâng ta heát loøng phuïng söï vò ñaïi thaàn, sieâng naêng caàn maãn lieân tuïc traûi qua nhieàu naêm. Moät hoâm oâng ta töï nghó: “Daâm duïc coù theå ñöa con ngöôøi ta ñi ñeán choã cheát, saéc nhö dao kieám, ta gaàn nhö bò khoán khoå cuõng do yù nieäm daâm duïc.” Sau ñoù oâng xin pheùp vôùi ñaïi thaàn ñöôïc ñi xuaát gia tu haønh ñaïo nghieäp. Ñaïi thaàn ñaùp: –Toâi khoâng daùm traùi lôøi. Neáu khi hoïc ñaïo hoaøn thaønh, haõy trôû laïi gaëp toâi! OÂng ta höôùng thaúng ñeán choã yeân tónh nuùi ñaàm, chuyeân taâm tö duy veà giaùo lyù nhieäm maàu, tinh thaàn ñöôïc khai ngoä, sau ñoù chöùng ñöôïc quaû vò Bích-chi-phaät. Nhö lôøi ñaõ höùa tröôùc ñaây, ngaøi trôû veà thaønh gheù nhaø quan ñaïi thaàn. Quan ñaïi thaàn thænh ngaøi ôû laïi cuùng döôøng aåm thöïc ngon vaø y phuïc toát, töù söï ñaày ñuû. Khi ñoù vò Bích-chi-phaät bieán hieän thaàn thoâng ôû trong hö khoâng, nöôùc vaø löûa xuaát ra töø thaân, phoùng ra aùnh saùng lôùn. Vò ñaïi thaàn thaáy vaäy loøng haân hoan voâ cuøng vaø laäp lôøi nguyeän: “Do aân cöùu giuùp cuûa toâi thuôû tröôùc, nay mong ngaøi cho toâi ñôøi ñôøi ñöôïc giaøu sang vaø tröôøng thoï, ñaït ñöôïc nhöõng ñieàu ñaëc thuø vaø vöôït baäc gaáp traêm ngaøn laàn, phöôùc ñöùc vaø trí tueä vaø caùc ñöùc tính khaùc ñöôïc nhö ngaøi. Ñöùc Phaät daïy: –Naøy ñaïi vöông, vò ñaïi thaàn cöùu soáng moät ngöôøi thuôû aáy lieàn ñöôïc ñaéc ñaïo nay chính laø Haèng-giaø-ñaït, do nhaân duyeân ñoù nay ñöôïc sinh vaøo xöù naøy, khoâng bò cheát yeåu, sinh ra ñôøi gaëp ñöôïc Ta vaø chöùng ñöôïc ñaïo quaû A-la-haùn. Ñöùc Phaät daïy xong, taát caû hoäi chuùng ñeàu kính tin, hoan hyû phuïng haønh. Phaåm 7: THAÙI TÖÛ TU-XAØ-ÑEÀ

Toâi nghe nhö theá naøy: Moät thôøi Ñöùc Phaät truù taïi tinh xaù vöôøn Truùc, thuoäc nöôùc La-duyeät-kyø. Baáy giôø Ñöùc Theá Toân cuøng vôùi A-nan vaän y, caàm baùt vaøo thaønh khaát thöïc. Trong thaønh coù hai oâng baø laõo ñaõ muø ñoâi maét, baàn cuøng khoán khoå, khoâng nôi nöông töïa, ngaøy ñeâm chæ nguû döôùi ngoï moân. Hai ngöôøi chæ coù moät caäu con trai leân baûy, thöôøng ngaøy ñi aên

xin ñeå veà nuoâi cha meï, xin ñöôïc hoa quaû töôi, thöùc aên ngon thì ñem veà daâng cha meï, coøn laïi ñoà hö dôû thuoäc phaàn mình. Khi aáy ngaøi A-nan troâng thaáy chuù beù coøn nhoû maø bieát cung kính hieáu thuaän cha meï lieàn ñem loøng thöông meán, moät hoài sau Ñöùc Phaät vaø A-nan khaát thöïc xong trôû veà tinh xaù. Ñuùng thôøi Ñöùc Theá Toân dieãn thuyeát chaùnh phaùp cho ñaïi chuùng. Ngaøi A-nan quyø xuoáng chaép tay baïch Phaät: –Baïch Ñöùc Theá Toân, saùng nay cuøng vôùi Theá Toân ñi vaøo thaønh khaát thöïc, con thaáy moät caäu beù coù taâm Töø bi raát hieáu thuaän vôùi cha meï, cha meï ñeàu muø, ôû döôùi cöûa thaønh, ñi khaát thöïc cuøng khaép neáu ñöôïc hoa quaû töôi toát, ñoà aên ngon, thì ñem daâng cha meï, coøn ñoà hö thoái thì mình aên, thöôøng ngaøy nhö theá, thaät ñaùng thöông quyù! Ñöùc Phaät daïy A-nan: –Baát luaän laø xuaát gia hay taïi gia maø coù loøng hieáu thuaän vôùi cha meï thì coâng ñöùc khoâng theå nghó baøn, thuø thaéng khoù löôøng. Vì sao? Ta nhôù vaøo kieáp quaù khöù Ta coù Töø taâm, hieáu thuaän vôùi cha meï, heát loøng hieáu thuaän ñeán noãi laáy thòt nôi thaân mình maø cöùu soáng cha meï gaëp luùc ngaët ngheøo nguy khoán, nhôø coâng ñöùc naøy maø treân Thieân ñeá döôùi Thaùnh chuû cho ñeán nay thaønh Phaät, Baäc Toái Toân trong ba coõi ñeàu töø phöôùc ñöùc naøy. Ngaøi A-nan baïch Phaät: –Baïch Ñöùc Theá Toân, con khoâng hieåu trong thôøi quaù khöù Ngaøi baùo hieáu cha meï, khoâng tieác thaân maïng keå caû caét thòt thaân mình maø cöùu cha meï trong luùc gaëp nguy khoán. Söï vieäc dieãn ra nhö theá naøo mong Ñöùc Phaät chæ daïy. Ñöùc Phaät daïy A-nan: –Haõy laéng nghe vaø suy nghieäm cho kyõ. Ngaøi A-nan vaâng lôøi vaø chuù yù nghe. Ñöùc Phaät daïy: –Naøy A-nan, vaøo kieáp quaù khöù voâ löôïng, voâ soá a-taêng-kyø, trong coõi Dieâm-phuø-ñeà naøy coù moät nöôùc lôùn laø Ñaëc-xoa-thi-lôïi, vua teân laø Ñeà-baø. Vua coù möôøi vò thaùi töû, moãi ngöôøi cai trò moät nöôùc, ngöôøi con uùt teân laø Tu-baø-la-ñeà-trí (ñôøi Taán dòch laø Thieân Truùc), cuõng cai trò moät nöôùc, nhaân daân meán chuoäng, raát an laïc vaø sung tuùc. Vaøo luùc ñoù, ôû nöôùc cuûa vua cha coù quan ñaïi thaàn teân laø La-haàu, oâm loøng phaûn nghòch gieát cheát ñaïi vöông, soaùn ñoaït ngoâi vua, lieàn caát binh ñi thanh toaùn caùc thaùi töû ôû caùc nöôùc nhoû. Ngöôøi em uùt ñöôïc Quyû thaàn toân kính, moät hoâm oâng vaøo trong vöôøn ñeå ngoaïn caûnh coù quyû Daï-xoa hieän leân quyø xuoáng thöa: –Ñaïi thaàn La-haàu ñaõ phaûn nghòch gieát vua cha, baây giôø ñang caát quaân ñi gieát caùc anh cuûa ngaøi roài seõ cho ngöôøi ñeán ñaây ñeå gieát ngaøi, ngaøi neân tìm caùch maø laùnh xa caùi tai hoïa ñoù ñi. Khi vua nghe nhö vaäy, trong taâm boài hoài lo sôï chôø luùc trôøi toái tìm caùch leûn troán ra ñi; coøn ngöôøi con trai teân laø Tu-xaø-ñeà (ñôøi Taán dòch laø Thieän Sinh), vöøa môùi leân baûy, thoâng minh tuaán tuù, raát laø ñaùng yeâu, vua thöông nhôù con, beøn quay trôû laïi aüm ñöùa con trai, buoàn khoå than khoùc, ngöôøi vôï troâng thaáy vua ra vaøo hoaûng hoát lo sôï, lieàn hoûi: –Coù chuyeän gì xaûy ra maø phu quaân ôû trong traïng thaùi boài hoài lo sôï nhö vaäy?

Vua ñaùp: –Khanh khoâng neân bieát. Baø keùo vua laïi vaø noùi: –Thieáp cuøng beä haï, thaân maïng nhö moät, khi gaëp hieåm nguy cuøng nhau chia seû, chôù neân boû ñi, coù chuyeän gì neân cho thieáp bieát. Vua lieàn noùi: –Ta ñang daïo chôi trong

vöôøn coù moät con quyû Daï-xoa hieän leân, quyø xuoáng thöa vôùi ta raèng ñaïi thaàn La-haàu ñaõ daáy binh laøm phaûn nghòch, ñaõ gieát phuï vöông ta, ñang ñem binh lính gieát haïi caùc anh ta vaø nay ñang ñem quaân ñeán muoán gieát haïi ta, neân tìm caùch laùnh ñi. Ta nghe nhö vaäy trong loøng lo sôï, ta sôï quaân phaûn nghòch keùo ñeán raát nhanh, cho neân ta phaûi caáp toác ra ñi laùnh naïn. Ngöôøi vôï quyø xuoáng thöa raèng: –Taâu beä haï cho thieáp ñöôïc theo haàu, ñöøng boû thieáp moät mình maø ra ñi. Luùc ñoù vua cuøng vôï vaø con ra ñi ñeán moät nöôùc khaùc. Loä trình ñi ñeán nöôùc ñoù coù hai con ñöôøng, thöù nhaát maát baûy ngaøy vaø thöù hai maát möôøi boán ngaøy. Luùc ñaàu lo sôï chæ chuaån bò löông thöïc cho baûy ngaøy chæ ñuû moät ngöôøi aên, nhöng luùc ra khoûi thaønh do taâm thaàn hoãn loaïn, neân reõ sang loä trình möôøi boán ngaøy. Traûi qua vaøi ngaøy löông thöïc ñaõ caïn kieät, chòu ñöïng côn ñoùi döõ doäi, khoâng coù caùch naøo khaùc, vì ngöôøi con yeâu, vua döï tính laáy thòt cuûa meï ñeå cöùu soáng con. Vua baûo ngöôøi vôï daãn con ñi tröôùc, vua ôû sau ruùt ñao ñeå laáy thòt ngöôøi meï, baát chôït ngöôøi con nhìn laïi thaáy vaäy, lieàn chaép tay thöa vôùi phuï vöông: –Xin phuï vöông haõy gieát con ñi, chôù haïi ñeán meï con. Ngöôøi con heát loøng can giaùn cöùu ñöôïc meï soáng vaø thöa vôùi phuï vöông: –Khoâng neân ñoaïn döùt maïng soáng cuûa con, chæ caét daàn thòt aên ñeå vöôït qua nhöõng ngaøy khoán khoù, neáu döùt maïng soáng thì thòt khoâng ñeå laâu ñöôïc vaø seõ bò thoái röõa ra. Cha meï loøng ñau nhö caét buoàn raàu aùo naõo, khoâng caùc caùch naøo khaùc ñaønh caét thòt con maø aên. Ngaøy ngaøy aên thòt con, ñeán khi gaàn heát, chæ coøn toaøn xöông maø chöa ñeán xöù sôû ñoù, caøng luùc naïn ñoùi caøng nguy caáp. Nhaø vua laïi caàm ñao caét theâm moät ít thòt nöõa, ñeán luùc cha meï saép töø giaõ, ngöôøi con thöa: –Maïng con saép cheát xin cha meï cho con moät phaàn thòt, cha meï ñoàng yù chia laøm ba phaàn, hai phaàn mang ñi aên vaø moät phaàn ñeå laïi cho con goàm caû da, thòt, maét, tai, muõi, löôõi... Luùc cha meï ra ñi, ngöôøi con laäp nguyeïân: “Nay ta ñem thòt cuûa chính mình daâng leân cha meï xin hoài höôùng coâng ñöùc naøy ñeå mong caàu Phaät ñaïo, roäng ñoä taát caû chuùng sinh trong möôøi phöông, xa lìa caùc khoå, chöùng nhaäp Nieát-baøn.” Sau khi phaùt nguyeän caû ba ngaøn theá giôùi ñeàu chaán ñoäng theo saùu caùch, chö Thieân ôû trong Saéc vaø Duïc giôùi ñeàu ngaïc nhieân khoâng hieåu vì sao maø cung ñieän bò dao ñoäng, lieàn duøng Thieân nhaõn quan saùt trong theá gian thaáy moät vò Boà- taùt ñem thòt cuûa chính mình maø cuùng döôøng cho cha meï ñeå mong caàu Phaät ñaïo vaø hoùa ñoä chuùng sinh, vì lyù do ñoù cho neân trôøi ñaát chaán ñoäng. Baáy giôø chö Thieân giaùng xuoáng raát ñoâng, ñaày caû hö khoâng, caûm ñoäng khoùc loùc rôi leä nhö côn möa lôùn. Baáy giôø coù moät vò trôøi Ñeá Thích muoán thöû taám loøng cuûa thaùi töû, lieàn hoùa thaønh ñöùa beù ñeán xin, thaùi töû lieàn cho caû soá thòt ñang caàm trong tay, roài laïi hoùa ra moät con sö töû xoâng tôùi ñònh voà thaùi töû, thaùi töû töï nghó: “Caùc loaøi muoâng thuù naøy muoán aên thòt ta, ta coøn laïi ít thòt xöông tuûy naõo cuõng boá thí cho noù.” Sau khi suy nghó nhö vaäy, taâm thaùi töû lieàn hoan hyû khoâng coù hoái tieác. Ñeá Thích thaáy ñöôïc chí khí cöông nghò cuûa thaùi töû lieàn hoaøn

laïi nguyeân hình ñöùng tröôùc maët thaùi töû hoûi: –Nay ngöôøi theå hieän taâm hieáu, laáy thòt cuùng döôøng cha meï, vôùi coâng ñöùc naøy nhaèm mong caàu ñieàu gì: Thieân ñeá, Ma vöông hay vua Phaïm thieân? Thaùi töû traû lôøi: –Toâi khoâng mong caàu khoaùi laïc trong tam giôùi maø vôùi coâng ñöùc naøy ñeå mong caàu Phaät ñaïo, roäng ñoä taát caû voâ löôïng chuùng sinh. Ñeá Thích laïi hoûi: –Ngöôøi ñem thaân cuùng döôøng cha meï coù hoái haän khoâng? Thaùi töû ñaùp: –Lôøi heát loøng thaønh khaån ñem thaân cuùng döôøng cha meï khoâng maûy may hoái haän. Thieân ñeá: –Ta thaáy ngöôøi ñem toaøn thaân cuùng döôøng cha meï maø khoâng hoái haän, vieäc aáy thaät khoù tin! Thaùi töû lieàn phaùt theä nguyeän: –Toâi cuùng döôøng thaân nguyeän thaønh Phaät ñaïo, khoâng coù hoái haän. Ñeå coù söï xaùc tín, toâi vôùi lôøi nguyeän ñoù, toâi mong thaân theå laïi bình phuïc nhö cuõ. Vöøa noùi xong, thaân theå thaùi töû ñöôïc bình phuïc nhö cuõ. Baáy giôø, Thieân ñeá Thích vaø chö Thieân cuøng nhau noùi lôøi taùn thaùn: “Laønh thay!” Cha meï cuûa thaùi töû vaø nhaân daân trong nöôùc ñeàu ñeán choã thaùi töû vaø ca ngôïi laø vieäc chöa töøng coù. Khi söï vieäc xaûy ra nhö theá, coù moät vò vua nöôùc laân caän bieát roõ thaùi töû coù moät ñöùc tính cao caû ñaëc thuø nhö vaäy, trong loøng cung kính boäi phaàn, hoan hyû voâ löôïng, roài môøi cha meï cuøng thaùi töû vaøo cung cuùng döôøng moät caùch cung kính. Vôùi loøng thöông thaùi töû, vò vua nöôùc laân caän lieàn caát binh maõ cuøng vôùi vua Thieïân Truï vaø thaùi töû Tu-xaø-ñeà trôû veà boån quoác tieâu dieät La-haàu, phuïc hoài laïi ngoâi vua, cha con tieáp tuïc trò vì, ñaát nöôùc ñöôïc thònh trò, thaùi bình. Ñöùc Phaät daïy ngaøi A-nan: –Vua Thieïân Truï luùc baáy giôø chính laø phuï vöông Baïch Tònh cuûa Ta ngaøy nay, maãu haäu chính laø Ma-ha Ma-da, thaùi töû Tu-xaø-ñeà chính laø Ta. Ñöùc Phaät daïy: –Naøy A-nan, trong quaù khöù Ta ñaõ töøng ñem thaân laáy thòt cuùng döôøng cha meï trong luùc nguy khoán, do coâng ñöùc naøy ñöôïc sinh vaøo nôi cao quyù cuûa trôøi vaø ngöôøi, thoï nhaän voâ löôïng phöôùc ñöùc, cuõng töø coâng ñöùc naøy maø nay Ta thaønh quaû vò Phaät. Trong hoäi chuùng, sau khi nghe Ñöùc Phaät giaûng veà nhaân duyeân cuûa ñôøi tröôùc taát caû ñeàu thöông caûm vaø ca ngôïi haïnh hieáu cuûa Ñöùc Phaät raát ñaëc thuø vaø cao quyù. Coù ngöôøi ñaéc ñöôïc quaû Tu-ñaø-hoaøn, Tö-ñaø-haøm, A-na-haøm hoaëc A-la-haùn, coù ngöôøi phaùt taâm voâ thöôïng chaân ñaïo, coù ngöôøi truù ôû ñòa vò Baát thoaùi. Taát caû ñeàu hoan hyû nghe theo vaø phuïng haønh.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.